

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**OKUL SPORLARININ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FİZİKSEL
GELİŞİMİNE ETKİSİ: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ**

Ömer ÇİFTÇİOĞLU

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burak DEMİR**

TUNCELİ-2025

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**OKUL SPORLARININ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FİZİKSEL
GELİŞİMİNE ETKİSİ: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ**

Ömer ÇİFTÇİOĞLU
(200190023)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burak DEMİR

TUNCELİ-2025

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

OKUL SPORLARININ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FİZİKSEL
GELİŞİMİNE ETKİSİ: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ

Ömer ÇİFTÇİOĞLU
YÜKSEK LİSANS TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

Bu tez 24/07/2025 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından **oybirliği** ile kabul edilmiştir.

İmza

Doç Dr.
Nahit ÖZDAYI
(Balıkesir Üniversitesi)
BAŞKAN

İmza

Dr. Öğr. Üyesi
Mehmet Burak DEMİR
(Munzur Üniversitesi)
DANIŞMAN

İmza

Dr. Öğr. Üyesi
Akif BOZKIR
(Munzur Üniversitesi)
ÜYE

Bu tez, Enstitümüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda hazırlanmıştır.

Doç. Dr. Nagihan KARAASLAN AYHAN
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı “Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu”ndaki hükümlere tabidir.

24/07/2025

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

İmza
Ömer ÇİFTÇİOĞLU

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burak DEMİR

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübeleri ile yoluma ışık tutan değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burak DEMİR,
Bugünlere gelmemde büyük rol oynayan değerli anneme,
Son olarak, her zaman yanımda olan ve tezimin her aşamasında bana yardımcı olan Muhammed Bakır AKTÜRK'e ve eşi Berfin AKTÜRK'e,
Şükranlarımı sunuyorum.

Ömer ÇİFTÇİOĞLU
TUNCELİ- 2025

İÇİNDEKİLER

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	I
TEŞEKKÜR.....	II
TABLolar LİSTESİ	V
SEMBOLLER LİSTESİ	VI
KISALTMALAR LİSTESİ.....	VII
ÖZET	VIII
ABSTRACT	IX
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Spor Kavramı.....	4
1.2. Fiziksel Aktivite.....	5
1.2.1. Fiziksel aktivitenin fizyolojik etkileri.....	6
1.3. Okul Sporları	7
1.3.1. Okul sporları daire başkanlığı.....	7
1.3.1.1. Okul sporları daire başkanlığı'nın görev ve sorumlulukları	8
1.3.1.2. Okul sporları daire başkanlığının amacı ve hedefi	9
1.4. Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı	10
1.4.1. Türkiye sportif yetenek taraması ve spora yönlendirme programının amacı	11
1.5. Uzan-Eriş	11
1.6. Çeviklik	11
1.7. Kol Kuvveti	12
1.8. Esneklik	12
1.9. Sürat.....	13
1.9.1. Sürat ve patlama gücü arasındaki fark.....	13
2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	14
2.1. Araştırmanın Amacı	14
2.2. Araştırmanın Önemi	14
2.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	16
2.4. Araştırmanın Yöntemi	16
2.5. Evren ve Örneklem Grubu.....	17
2.6. Veri Toplama Araçları.....	17
2.7. Kişisel Bilgi Formu	18
2.8. Antropometrik Ölçüm ve Performans Test Protokolleri.....	18
2.8.1. Antropometrik ölçümler	18
2.8.1.1. Vücut ağırlığı (kg)	18
2.8.1.2. Boy uzunluğu (cm)	18
2.8.1.3. Uzan-eriş (esneklik).....	19
2.8.2. Performans testleri.....	19
2.8.2.1. Dikey sıçrama	19
2.8.2.2. Kol kuvveti (geriye sağlık topu fırlatma)	20
2.8.2.3. Çeviklik	20
2.8.2.4. 20 Metre sürat koşusu.....	20
2.8.2.5. Mekik.....	21
2.8.2.6. Şınav	21
2.9. Verilerin Analizi.....	22
3. BULGULAR	25
4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	43
5. KAYNAKLAR	50

ÖZGEÇMİŞ EKLER

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 2.1. Normallik Kolmogorov-Smirnov Testi.....	22
Tablo 2.2. Fiziksel gelişim skorunun normallik Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testi analizi	24
Tablo 3.1. Katılımcıların tanımlayıcı özellikleri.....	25
Tablo 3.2. t -testi cinsiyet değişkeni	26
Tablo 3.3. Katılımcıların bulundukları sınıf durumuna göre Anova testi.....	28
Tablo 3.4. Katılımcıların okullarında spor salonu bulunması ya da bulunmaması durumuna göre Anova testi	29
Tablo 3.5. Katılımcıların baba eğitim durumuna göre Anova testi analizi	30
Tablo 3.6. Katılımcıların anne eğitim durumuna göre Anova testi.....	31
Tablo 3.7. Katılımcıların ikametgah durumuna göre Anova testi analizi	32
Tablo 3.8. Katılımcıların baba meslek durumuna göre Anova testi	34
Tablo 3.9. Katılımcıların ekonomik durumuna göre Anova testi	35
Tablo 3.10. Descriptive statistic testi	36
Tablo 3.11. Spor aktivitelerine katılan-katılmayan öğrencilerin Man Whitney U testi analizi.....	37
Tablo 3.12. Spor aktivitelerine katılan- katılmayan öğrencilerin t-testi analizi.....	39
Tablo 3.13. Manova testi sınıf-cinsiyet-spor yapma- branş faktörlerinin fiziksel aktivitelere etkisi.....	41

SEMBOLLER LİSTESİ

%	: Yüzde
N	: Toplam sayı
ss	: Standart sapma
$\bar{x}$	: Ortalama
sd	: Sıra değeri
Min	: Minimum
Max	: Maksimum
p	: Olasılık Değer

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
ISF	: Uluslararası Okul Sporları Federasyonu
SEM	: Sporcu Eğitim Merkezi
UNİLİG	: Üniversite Ligi
GÇO	: Geleneksel Çocuk Oyunları
Ark	: Arkadaşları
Vd	: ve diğerleri

ÖZET

Bu çalışmamızın amacı okul sporlarına katılan ve katılmayan ortaokul öğrencileri arasındaki fiziksel farkları belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan fiziksel ölçüm formu içinde yer alan değişkenler doğrultusunda öğrenciler arasındaki farklar belirlenecektir. Elde edilen sonuçların incelenmesi ile öğrencileri spora yönlendirmek, spor yapmalarını teşvik etmek, belirli spor dallarında başarılı olabilecekleri bilincini yerleştirmek ve spor yapmaları durumunda fizyolojik farklılıkların oluştuğunu göstermek hedeflenmiştir.

Çalışma, SPSS 23.0 programı kullanılarak yapılan istatistiksel analizlerle, öğrencilerin fiziksel performansları ve bu performansların demografik faktörlere göre farklılıkları incelenmiştir. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U testi, normal dağılım için Kolmogorov-Smirnov testi ve Shapiro-Wilk testi kullanılmıştır. Ayrıca, cinsiyet ve okul sporlarına katılma durumu gibi faktörlerin etkisini belirlemek amacıyla yapılan T testi ve MANOVA testi sonuçları da değerlendirilmiştir. Çalışmanın bulguları, öğrencilerin fiziksel test performansları üzerinde okul sporlarına katılma durumunun önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin, okul sporlarına katılan öğrenciler şınav, mekik, dikey sıçrama ve kol kuvveti gibi testlerde okul sporlarına katılmayan öğrencilere kıyasla anlamlı derecede daha iyi performans sergilemiştir. Ayrıca, kilo gibi parametrelerde de farklar gözlemlenmiştir.

Cinsiyet bazında yapılan analizlerde, erkek öğrencilerin genellikle kadınlara göre daha yüksek fiziksel performans gösterdiği bulunmuştur. Şınav ve mekik testlerinde erkekler daha yüksek ortalamalarla başarılı olmuştur. 20 metre koşu testinde de erkek öğrenciler daha hızlı koşmuşlardır. Ancak, boy ve çeviklik gibi bazı parametrelerde cinsiyetler arasında anlamlı fark gözlemlenmemiştir. Kol kuvveti testinde ise erkeklerin daha güçlü olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, spor yapma durumu ve cinsiyet, öğrencilerin fiziksel test sonuçları üzerinde belirgin bir etkiye sahiptir. MANOVA testi ve T testleri bu etkileşimi doğrulamış, spor yapan öğrencilerin fiziksel olarak daha iyi bir duruma sahip olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, fiziksel aktivitelerin öğrencilerin genel fiziksel gelişimleri üzerinde önemli bir rol oynadığını ve spor yapmanın bu gelişimleri iyileştirme potansiyeline sahip olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Spor, Beden Eğitimi ve Spor, Fiziksel Gelişim, Fiziksel Aktivite, Okul Sporları

ABSTRACT

The Effect of School Sports on the Physical Development of Secondary School Students

The aim of this study is to identify the physical differences between middle school students who participate in school sports and those who do not. To achieve this objective, differences among students will be determined based on the variables outlined in the physical measurement form. By analyzing the results, the study aims to encourage students to engage in sports, promote physical activity, raise awareness about their potential success in certain sports, and demonstrate the physiological differences that emerge when students engage in physical activities.

The study employed statistical analyses using SPSS 23.0 to examine the physical performance of students and the differences in these performances based on demographic factors. The Mann-Whitney U test was used for pairwise comparisons, the Kruskal-Wallis H test for group comparisons, and the Kolmogorov-Smirnov test and Shapiro-Wilk test for normality. Additionally, T-tests and MANOVA were conducted to assess the effects of factors such as gender and participation in sports. The results of the study revealed that participation in sports has a significant effect on students' physical test performances. For instance, students who participated in sports performed significantly better in tests such as push-ups, sit-ups, vertical jump, and arm strength compared to those who did not participate in sports. Furthermore, differences were observed in parameters such as weight.

Gender-based analyses revealed that male students generally displayed better physical performance than female students. In push-ups and sit-ups, males outperformed females significantly. In the 20-meter run, male students also ran faster. However, no significant differences were observed between genders in parameters such as height and agility. In the arm strength test, males were found to be stronger.

In conclusion, participation in sports and gender have a significant impact on students' physical test results. The results of the MANOVA and T-tests confirm this interaction, showing that students who engage in sports are in better physical condition. These findings underscore the important role of physical activities in students' overall physical development and highlight the potential of sports to enhance these developments.

Keywords: Sports, Physical Education, Physical Activity, Physical Development, School Sports

1. GİRİŞ

Günümüz modern toplumlarında spor yapmanın birden fazla nedeni vardır. Sağlıklı bir vücuda sahip olmak, hoş bir vakit geçirmek, kas ve iskelet sistemini geliştirmek gibi birçok durum, spor yapmanın olası sebeplerindendir.

Günümüzde çocukların sağlıklı bir şekilde gelişim gösterebilmeleri, sadece akademik başarıyla değil, aynı zamanda fiziksel, sosyal ve psikolojik yönden dengeli bireyler olarak yetişmeleriyle mümkündür. Okul sporları, öğrencilerin düzenli olarak fiziksel aktivite yapmalarını teşvik eden, aynı zamanda disiplin, takım çalışması ve özgüven gibi değerleri kazandıran önemli bir eğitim alanıdır. Sporun sadece fiziksel güç ve dayanıklılığı değil, aynı zamanda motor becerileri, esneklik, denge ve koordinasyon gibi fiziksel gelişim bileşenlerini de olumlu yönde etkilediği bilinmektedir. Bu yönüyle okul sporları, öğrencilerin sağlıklı büyüme ve gelişmeleri için vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir. Ancak spor yapmayı yalnızca fiziksel aktivitelerden oluşan bir yapı olarak görmek yanlıştır. Spor, aynı zamanda bireyin fiziksel, sosyal ve bilişsel gelişimine olumlu etkiler yapmaktadır (Zimmer, 2007; Çelik ve Şahin, 2013; Mutlu-Bozkurt, 2024).

Çocukların 10–14 yaş aralığı, psikomotor gelişimin hızlandığı ve öğrenilen hareketlerin koordinasyonla pekiştirildiği kritik bir dönemdir. Bu yaş grubunda merkezi sinir sistemi olgunlaşmaya devam ederken, motor becerilerin öğrenilmesi, gelişmesi ve çeşitlenmesi açısından ideal koşullar oluşur (Gürkan & Özkan, 202

3). Bu dönemde yapılan düzenli fiziksel etkinlikler, sadece büyük kas gruplarını değil, ince motor kontrolünü de destekleyerek çocukların hem sportif hem günlük yaşam becerilerinde başarılarını artırmaktadır. Çeviklik, denge, reaksiyon süresi ve hareket planlama gibi bileşenler bu dönemde yapılan sistematik antrenmanlarla gelişir (Korkmaz & Yıldız, 2021). Psikomotor gelişim düzeyi yüksek olan çocukların fiziksel aktiviteye katılım motivasyonu ve spor branşlarındaki başarı potansiyeli de artmaktadır (Özdemir & Gür, 2022). Nitekim, okul sporları; yapılandırılmış etkinlikler yoluyla bu becerilerin gelişimine doğrudan katkı sağlamakta ve bireyin motor yeterliliğini üst düzeye taşımaktadır.

Yapılan birçok araştırma, düzenli spor yapan bireylerin dikkat, odaklanma ve bilişsel süreçlerinin, spor yapmayan bireylere göre daha olumlu yönde ilerlediğini göstermektedir (Coşkun, 2010; Orhan, 2009; Elitok, 2023). Bireylerin bilişsel düzeyi üzerinde olumlu etkiler yaratan spor faaliyetleri, aynı zamanda bireyin sosyal gelişimine de katkı sağlamaktadır. Topluma uyum sağlama, sosyalleşme, başarıma duygusunun oluşması,

monotonluktan uzaklaşma, sağlıklı akran ilişkileri kurma gibi sosyal becerilerin kazanılmasında etkili olmaktadır (Küçük ve Koç, 2015; Yıldız ve Çetin, 2018). Görüldüğü üzere, spor yapmak, insan olmanın tüm yönlerini olumlu bir şekilde geliştirmektedir.

Bireylerin sosyal, fiziksel ve bilişsel gelişimini en iyi şekilde yönlendirebileceği yerler okullardır. Okullarda küçük yaşlardan itibaren oyunlarla başlayan fiziksel aktivitelerle beden eğitimi dersleri verilmektedir. Ülkemizde, çocuklara spor alışkanlığı kazandırma misyonu okullar tarafından üstlenilmektedir (Aksoy, 2018). Okullarda yapılan spor, öğrencilerin toplum düzenine uyma yeteneklerini geliştirdiğinden sosyal kalkınma için önemli araçlardan biridir (Alper ve Özcan, 2022). Öğrenciler, okulda yapılan spor saatlerinde mutlu olduklarını ve beden eğitimi derslerine karşı olumlu tutum sergilediklerini ifade etmektedir (Yücekaya, 2020). Okulda yaşanan yoğun akademik tempoyu, beden eğitimi derslerinde yapılan fiziksel aktivitelerle birleştirerek daha verimli ve zevkli bir okul süreci oluşturulmaktadır. Beden eğitimi dersi, öğrencilerin fiziksel aktiviteler yapabileceği ve bu aktiviteler hakkında teorik bilgi edinebileceği tek derstir (Kohl ve Cook, 2013). Bu teorik dersler, günümüzde özellikle uluslararası alanda ülkeler tarafından saygınlık kazandıran spor dallarını kapsamaktadır. Futbol, basketbol, hentbol, voleybol gibi pek çok alan, beden eğitimi derslerinde teorik ve pratik olarak öğretilmektedir. Müfredat kapsamında öğretilen alanların dışında birçok spor dalı, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından düzenlenen “Okul Sporları” projesi kapsamında öğrencilere sunulmaktadır.

Okullarda yapılan spor, öğrencilerin toplum düzenine uyma yeteneklerini geliştirdiğinden sosyal kalkınma için en elzem araçlardan biridir (Alper ve Özcan, 2022). Öğrenciler okulda yapılan spor saatlerinde mutlu oldukları ve beden eğitimi derslerine karşı olumlu tutumları olduğu görülmüştür (Yücekaya, 2020). Öğrencilerin okul içerisinde yaşadığı yoğun akademik tempo ile beden eğitimi dersinde yaptığı fiziksel aktiviteler ile birleştirerek zevkli bir okul süreci oluşur. Beden eğitimi dersi öğrencilerin fiziksel aktiviteler yapabileceği ve yaptığı fiziksel aktivite hakkında teorik bilgi alabileceği tek derstir (Kohl ve Cook, 2013). Bu teorik dersler günümüzde özellikle uluslararası ortamlarda ülkelere saygınlık kazandıran spor dallarıdır. Futbol, basketbol, hentbol, voleybol vb. birçok alan beden eğitimi eğitim derslerinde teorik ve pratik olarak öğretilmektedir. Müfredat kapsamında öğretilen alanların dışında birçok alan Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yapılan “Okul Sporları” projesi kapsamında öğrencilere ulaşmaktadır.

Okul Sporları, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından, MEB’ e bağlı okullarda yapılan mahalli, ulusal ve uluslararası spor faaliyetleridir. Ülkemizde spor alışkanlığı kazandırmaya

ve milli sporcu tespiti ve yetiştirme sürecinde önemli kazanımlar elde edilmiştir. Okul sporları öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımı için önemli bir fırsattır. Okulda yapılan spor etkinlikleri öğrencilerin duyuşsal, bilişsel, fiziksel ve sosyal bakımdan olumlu etkiler oluşturduğu görülmektedir (Aslan ve Sağın, 2021). Ayrıca okul sporlarına katılan öğrencilerin diğer öğrencilere göre ahlaki davranışlarında iyileşmeler görülmüştür (Turan, 2020). Okul sporlarının sağlıklı, bilinçli ve ahlaklı nesillerin yetişmesinde etkili olacağı görülmektedir. Literatürdeki araştırmaların sonucunda ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda okul sporları yapan öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal, fiziksel ve kültürel gelişimine etki ettiği, okula aidiyet ve bağlılık düzeyini artırdığı, içinde bulunduğu zor koşullarda daha sağlıklı karar verme becerisi kazandırdığı, mutluluk düzeyini artırdığı görülmektedir (Aslan ve Çoknaz, 2016; Sağın ve Karabulut, 2019; Serbest, 2019; Yücekaya, 2020). Öğrencilerin birçok gelişim düzeyine etki eden okul sporları okulda yapılacak önemli etkinliklerden biridir. Bu etkilerin her biri aynı öneme sahiptir. Ancak fiziksel olarak bireyin genç yaşlardan itibaren gelişimine etkisine ayrıca bakmakta fayda olacaktır. Sportif faaliyetlere düzenli katılım, bireylerin kas-iskelet (lokomotor) sisteminin gelişimine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Ayrıca, spor yapan bireylerin kas-iskelet sistemlerini daha yoğun bir şekilde kullanmaları, bu sistemin denge, destek ve hareket kabiliyetini artırmaktadır (Mutlu-Bozkurt, 2024). Spor yaparken öğrenilen merkezi sinir sistemi kontrolü ve kaslar arasındaki bağlantının uyumun otomatikleşmesini sağlamaktadır (Mutlu-Bozkurt, 2024). Okul sporları da öğrencilerin bu becerilerin kazandırılmasında bir fırsat olarak göze çarpmaktadır.

Günümüzde, gelişmekte olan nesiller için spor ve beden eğitimi önemli bir yer tutmaktadır. Bu aktiviteler, bireylerin gelişimlerini desteklemek için düzenlenmiş ve bilinçli olarak uygulanan aktivitelerdir. Ayrıca, genel eğitim sürecinin tamamlayıcı unsuru olarak kabul edilmektedir (Yıldıran ve Yetim, 1996).

Spor ile beden eğitimi arasındaki farkı şu şekilde tanımlayabiliriz: Spor, bireyin fiziksel ve zihinsel sağlığını iyileştirmek amacıyla gerçekleştirilen hareketlerin tümünü kapsar. Beden eğitimi ise, fiziksel ve zihinsel sağlığı geliştirmekle birlikte, belirli kurallar çerçevesinde ölçüm, mücadele, yarışma, üstünlük sağlama ve rekabet etme gibi amaçları da içermektedir (Öztürk-Kuter ve Kuter, 2012).

İnsan organizması tarafından dinlenim hâli dışında gerçekleştirilen ve belirli düzeyde enerji harcamasını gerektiren tüm hareket biçimleri, literatürde "fiziksel aktivite" olarak tanımlanmaktadır (Hekim, 2014). Fiziksel aktivite ve spor, bireylerin yaşam kalitesini çok yönlü olarak olumlu etkileyen önemli sağlık determinantları arasında yer almaktadır.

Özellikle düzenli olarak sürdürülen fiziksel aktivite uygulamaları, çocuk ve gençlerde sosyal etkileşimin artmasına katkı sağlamakta, sağlıklı büyüme ve gelişim süreçlerini desteklemekte, bireylerin zararlı alışkanlıklardan uzak durmasına yardımcı olmakta ve kronik hastalıkların önlenmesinde ya da yönetilmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Ayrıca, bu tür etkinlikler yaşlı bireylerin fiziksel ve zihinsel olarak daha aktif bir yaşam sürmelerine olanak tanımaktadır (Menteş ve ark., 2011).

Beden eğitimi ve spor dersinin, eğitimin bütünleyici ve ayrılmaz bir parçası olduğu anlayışı doğrultusunda öğretim programlarına dâhil edilmesi, Türkiye’de ilk kez Tanzimat Dönemi’nde gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, 1863 yılında Harbiye Mektebi ve Askeri İdadilerde "Cimnastik Dersi" olarak uygulamaya konulan beden eğitimi, 1868 yılında Galatasaray Lisesi müfredatında "İdman ve Riyazeti Bedeniye" adıyla yer bulmuştur (Unat, 1964). Kız öğrencilerin beden eğitimi derslerine katılımı ise 1915 yılında, Kız Liseleri öğretim programlarına bu derslerin dâhil edilmesiyle resmîyet kazanmıştır (Bilge, 1989).

Literatürde yer alan çeşitli çalışmalar, cinsiyete bağlı olarak öğrencilerin fiziksel aktivitelere yönelik beklentileri, katılım düzeyleri ve tercih ettikleri sportif faaliyet türleri arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Lapp (1993) tarafından yapılan bir araştırmada, ortaöğretim düzeyindeki beden eğitimi derslerinin amaçları cinsiyet temelinde ele alınmış; kız öğrencilerin sosyal gereksinimlere, erkek öğrencilerin ise fiziksel yeterlilik ve performansa daha fazla önem verdikleri tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Colley ve arkadaşları (1987), jimnastik ve yoga dışındaki sportif etkinliklerde erkek öğrencilerin daha yüksek katılım oranına sahip olduğunu belirtmişlerdir. Jackson ve Marsh (1986) ise kadın bireylerin, güç, bedensel temas ve dayanıklılığı temel alan sporlara katılım oranlarının görece düşük olduğunu; buna karşın, estetik, zarafet ve beceri gerektiren aktivitelere olan ilgilerinin daha yüksek seviyede bulunduğunu ifade etmişlerdir. Yalçınkaya ve arkadaşlarının (1993) üniversite öğrencileri üzerinde yürüttükleri bir çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmış; erkek öğrencilerin güç temelli ve rekabetçi sporlara, kız öğrencilerin ise estetik ağırlıklı ve daha az efor gerektiren branşlara eğilim gösterdiği saptanmıştır.

1.1. Spor Kavramı

Sistemli bir şekilde spor yapmayı çağrıştıran ilk bulgular, antik çağda karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemde "Gymnastik" ve "Agonistik" terimleri kullanılmaya başlanmış

olup, bu terimler günümüzde "Beden Eğitimi" ve "Yarışma Sporları" olarak karşılık bulmaktadır.

Spor kavramı, 14. yüzyılda İngiltere’de ulusallaşma hareketlerinin bir sonucu olarak daha belirgin hale gelmiştir. Bu süreçte, Latince kelimelerin sadeleştirilmesi ve İngilizceye uyarlanması amacıyla başlarındaki ekler atılmış, “disport”, “dysport” ve “desport” gibi kullanımlar ortaya çıkmış ve nihayetinde bu kelimeler "sport" olarak günümüze ulaşmıştır (Erdemli, 1996). Ayrıca, Latince kökenli “disportare” ve “desport” kelimelerinin türevi olan "spor", başlangıçta "dağıtmak" ve "birbirinden ayırmak" anlamına gelmektedir. Araştırmalara göre, 17. yüzyılda bu kelimenin ilk hecesinin değiştirilerek "spor" şekline dönüştüğü ileri sürülmüştür (Heper, 2012).

Spor, bazı yaklaşımlara göre, özünde bir hareketten ibarettir. Ancak bu hareket, bireysel veya grup şeklinde olabilir; önemli olan, belirli kurallar ve düzen çerçevesinde gerçekleştirilmesidir. Bu durum, sporun sosyal bir olgu olarak kabul edilmesine yol açar. Ayrıca spor, zamanla daha geniş bir kitleye ulaşmış hem doğrudan hem de dolaylı yoldan örgütlenmiş ve uluslararası alanda kendine saygın bir yer edinmiştir (Aktürk, 2023).

Spor, farklı bir perspektiften bakıldığında, katılımcılar için sadece kazanma mücadelesi değil, aynı zamanda fiziksel ve zihinsel tekniklerin bir araya geldiği bir süreç olarak tanımlanabilir. İzleyiciler açısından ise, spor; heyecan, estetik ve duyuşsal bir tatmin sunan dinamik bir deneyimdir. Bu süreç, psikoloji, fizyoloji ve anatomi gibi pek çok bilim dalını içinde barındırır ve kazanma ile kaybetme arasındaki çekişmelerin sergilendiği, sürekli değişen bir yapıdır (Erkal, 1982).

1.2. Fiziksel Aktivite

Fiziksel aktivite, insanların doğasında bulunan bir istektir ve çocukların sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi için büyük bir öneme sahiptir. Çocuklar, hareket ederek çevrelerini ve kendilerini daha iyi algılayabilir, bu sayede dünyayı tanıyabilirler. Ayrıca, zaman ve mekan kavramlarını keşfetmenin yanı sıra, diğer bireylerle etkileşim kurarak kendi deneyimlerini de yaşama fırsatı bulurlar. Hareket, çocukların sınırlarını ve güçlü yönlerini keşfetmelerini sağlar, böylece zihinsel ve bedensel bağlantıların nasıl kurulacağını öğrenirler. Bu süreçlerin büyük bir kısmı psikolojik boyutta şekillenir; bedensel-motor ve zihinsel-ruhsal süreçlerin uyumlu bir şekilde birleşmesiyle ilgilidir. Hareket etme ve spor, insanların gelişim sürecinde

temel bir unsurdur. Fiziksel aktivitenin bilişsel, duygusal ve ruhsal etkileri, bireylerin gelişimlerine önemli katkılarda bulunur (Gohla, 2010).

Fiziksel aktivite, günlük yaşamda kaslar ve eklemler aracılığıyla gerçekleştirilen, kalp atış hızını ve solunumu artırarak çeşitli seviyelerde yorgunluk oluşturan, enerji harcamasını gerektiren etkinliklerdir (Özer, 2001). Başka bir tanıma göre, fiziksel aktivite, vücudun kaslarına dinlenme seviyesinin üzerinde uygulanan ve enerji harcamasına yol açan kuvvet ya da güçtür (Baranowski ve ark., 1992).

Fiziksel aktivite, ağırlıklı olarak insanlara ve insan yaşamına hitap eden bir faktördür. İnsanların sağlığını, sosyal kimliğini, özgüvenini ve öz saygısını etkileyen önemli bir unsurdur. Ayrıca, sağlıklı bir neslin yetişmesine katkı sağladığı için, toplum üzerinde büyük etkiler yaratan bir faktör olarak kabul edilmektedir (Yıldıran ve Yetim, 1996).

1.2.1. Fiziksel aktivitenin fizyolojik etkileri

Spor ve beden eğitimi, insanların fiziksel sağlıklarını korumalarının en etkili yollarından biridir. Bu aktiviteler, kilo kontrolü sağlamak, boy uzamasına yardımcı olmak ve daha enerjik bir vücuda sahip olmak açısından oldukça önemlidir. Bedenin tüm sistemleri, özellikle beyin ve kaslar, fiziksel aktivitelerden ve spor faaliyetlerinden doğrudan etkilenir. Ayrıca, sportif faaliyetler insan vücudunu hız, kuvvet, dayanıklılık ve çabukluk gibi özelliklerde geliştirerek önemli fiziksel yararlar sağlar (Muallimoğlu, 1998).

İnal (2003), spor ve beden eğitimiyle uğraşan kişilerin fiziksel yorgunluğa karşı daha dirençli olduğunu ve daha enerjik olduklarını belirtmektedir. Sağlıklı bir yaşam tarzı, dengeli beslenme ve düzenli fiziksel aktivite, aşırı kilolu olma ve obeziteyi azaltabilir.

Fiziksel aktivite ve spor, kılcal damar sayısının artmasına, kalp krizinin riskinin azalmasına, kalbin daha verimli çalışmasına ve vücuda daha fazla kan pompalamasına yardımcı olur. Ayrıca, kalp sağlığı için kritik öneme sahip olan koronel damarların genişlemesine de neden olur (Özdenk, 2018).

Demirci'ye (2008) göre, beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılım, bireylerin fiziksel becerilerini geliştirerek fiziksel verimliliklerini artırmalarına, dayanıklılık ve güç kazanmalarına katkı sağlar.

1.3. Okul Sporları

Erken yaşlarda sporla tanışan çocukların, ilerleyen dönemlerde sorumluluk duygusu kazanmış, sağlıklı iletişim kurabilen ve istenilen davranışları sergileyen bireyler olmaları açısından büyük bir öneme sahiptir. Yapılan araştırmalar, çocuğun erken yaşta sporla tanışmasının, bazı duygusal gelişimlerini desteklediğini göstermektedir. Kişinin erken yaşlarda spora başlaması, sağlıklı bir birey olarak gelişimini sürdürmesi ve olumlu davranışlar kazanmasında kritik bir rol oynar. Sporla erken tanışan çocukların, beklenen davranışları gösterme ihtimali oldukça yüksektir (İlhan vd., 2011).

Okul spor organizasyonları, Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesindeki Okul Sporları Daire Başkanlığı'nın görev ve sorumluluk alanında, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim ve öğretim kurumlarının aktif katılımıyla gerçekleştirilen spor faaliyetlerini kapsar. Bu kapsamda, 50'den fazla farklı spor dalında takım veya ferdi yarışmalar düzenlenmekte olup, bu yarışmalar Minikler, Küçükler, Yıldızlar ve Gençler gibi farklı yaş kategorilerinde gerçekleştirilmektedir. Minikler kategorisinde düzenlenen yarışmalar, yalnızca mahalli yani yerel düzeyde düzenlenirken, Küçükler, Yıldızlar ve Gençler kategorilerindeki yarışmalar ise mahalli, grup ve Türkiye birinciliği aşamalarından oluşur. İl birincisi olan takım veya ferdi sporcular, okullarını ve illerini grup yarışmalarında temsil etme hakkı kazanırlar. Yarışmalara katılacak öğrencilerin, Okul Spor Faaliyetleri Yönetmeliği gereğince spor bilgi sistemi üzerinden sporcu lisansı çıkartmaları zorunludur. Ayrıca, aynı yönetmelik uyarınca bu öğrencilerden sağlık raporu talep edilmektedir. Bu organizasyonlar, öğrencilere geniş bir spor yelpazesinde kendilerini geliştirme imkânı sunarken, fiziksel gelişimlerinin yanı sıra sosyal ve psikolojik gelişimlerine de katkıda bulunmaktadır (Yeğen, 2025).

1.3.1. Okul sporları daire başkanlığı

Vizyonumuz:

Ülkemizin spor altyapısının okullardan başlayarak güçlenmesi, gençlerin fiziksel ve sosyal gelişimlerini desteklemek, spor kültürünü yaygınlaştırmak ve gelecekte ülkemizi başarılı bir şekilde temsil edecek sporcuları keşfetmek için uygun ortamlar yaratmaktır.

Misyonumuz:

Okul Sporları Daire Başkanlığı, hizmet ve faaliyetlerini bütün öğrencileri kapsayacak biçimde tasarlamak, geliştirmek ve düzenlemekle görevlidir; ayrıca sporcu altyapısının oluşturulmasını sağlamak, okullarda sporun eğitimle birleşerek spor kültürünü yaygınlaştırmak ve uluslararası okul sporları yarışmalarında ülkemizi başarılı ve nitelikli bir şekilde temsil etmektir (URL-1, 2025).

1.3.1.1. Okul sporları daire başkanlığı'nın görev ve sorumlulukları

- Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumlarında düzenlenen resmi spor etkinliklerini organize etmek, bu etkinliklerin yönetimini sağlamak ve Bakanlık ile bu süreçte etkin bir iş birliği yürütmek.
- MEB'e bağlı eğitim kurumlarında spor faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasını desteklemek, bu faaliyetlerin etkin bir şekilde yönlendirilmesini sağlamak ve koordinasyonun gerçekleştirilmesini temin etmek.
- Yıllık faaliyet programının hazırlanmasında, federasyonlar ve ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde çalışarak, planlanan hizmetlerin belirlenen hedeflere ulaşmasını sağlamak ve gerekli yönetmelik, talimat ve yönergelerin hazırlanmasını temin etmek.
- Faaliyetlerin geliştirilmesi için, Bakanlık ile federasyon başkanlıkları arasında koordinasyonun sağlanmasına yönelik yönetmelik, talimat ve yönergelerin hazırlanmasını temin etmek.
- Spor branşlarının seçimi için gerekli düzenlemeleri yapmak.
- Bütçe planlaması yapmak ve mali raporlar hazırlayıp sunmak.
- Dereceye giren başarılı öğrencilerin uluslararası yarışmalara katılması için gerekli yazışmaları yapmak.
- Okul sporlarına katılan öğrencilerin sayısını, okulların sayısını almak ve bunun gibi sayısal verilerin kayıt altında tutulmasını sağlayarak sezon sonu planlaması yapmak.
- Müsabakaların sona ermesine müteakip sezon sonu raporu hazırlamak ve bir sonraki sezonun planlamasını yapmak.
- Okul spor kulüplerinin kurulması, faaliyetlerinin yürütülmesi ve denetlenmesi ile ilgili mevzuat hazırlamak ve bu mevzuatın uygulanmasını sağlamak.
- Yurt içindeki spor faaliyetleriyle ilgili organizasyonları tertip etmek.

- Katılım sayısını artırmak ve bu amaç doğrultusunda planlamalar yapmak.
- MEB'e bağlı kurumlarda bulunan sporcuların işlemlerini yürütmek.
- Üniversite Ligi organizasyonu için planlama yapmak ve spor branşlarını belirlemek.
- Uluslararası oyun kuralları ve ilgili federasyonların spor dalı yönergeleri doğrultusunda ÜNİLİG spor yarışmaları için talimatları güncelleyip yayımlamak.
- Yükseköğretim Kurulu ile imzalanan protokol kapsamında, üniversitelerdeki öğrenci sporcuların spor hayatlarını sürdürebilmeleri için tercih ettikleri şehirlerdeki üniversitelere nakil işlemleriyle ilgili yazışmaları yürütmek.
- ÜNİLİG sezonu tamamlandığında, kapsamlı bir faaliyet raporu hazırlamak; elde edilen verileri analiz ederek internet sitesinde yayımlamak ve ilgili tüm süreçleri yönetmek.
- Kafielerin yolculuk, izin ve benzeri durumları için yazışmaları yapmak.
- Daire Başkanlığı, görevlerini yürürlükteki kanunlar, Cumhurbaşkanlığı kararları, yönetmelikler ve diğer yasal düzenlemelere tam uyum içinde yerine getirir; mevzuattaki değişiklikleri sürekli izler, gerekli uyarlamaları yapar ve sorumluluk alanındaki konularda araştırmalar yaparak uygulamaya aktarır.
- Genel Müdür ve bağlı olduğu Genel Müdür Yardımcısı tarafından tevdi edilen diğer görevleri eksiksiz ve zamanında gerçekleştirmek (URL-1,2025).

1.3.1.2. Okul sporları daire başkanlığının amacı ve hedefi

Amaçlarımız:

- İlkokuldan liseye kadar olan öğrencilerin müsabakalara katılımlarını sağlamak.
- İlkokul Fiziksel Etkinlikleri (İFET) ve Geleneksel Çocuk Oyunları (GÇO) etkinliklerine katılımı artırmak.
- Fiziksel ve mental olarak sağlıklı bireyler yetiştirmek, fazla kilolu oranını düşürmek.
- Olimpiyat ruhunu entegre etmek.
- Gençlerin spor sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak durmalarını sağlamak.
- Dünya çapında ülkemiz için ter dökcek genç yeteneklerin keşfini sağlamak.
- Uluslararası Okul Sporları Federasyonu (ISF) tarafından düzenlenen uluslararası yarışmalarda ülkemizi başarıyla temsil etmek.

- Başarılı sporculara burs vererek onları spora devam etmelerine ikna etmek ve okul mu yoksa spor mu ayrımını ortadan kaldırarak ikisini bir arada yürütmelerini sağlamak.

Hedeflerimiz:

- Öğrencilerimizin minimum bir spor branşında lisans sahibi olmalarını sağlamak.
- Genç yeteneklerin erken yaşlarda keşfedilmesini sağlamak.
- Yerel ve ulusal düzeyde farklı yaş grupları, kategoriler ve spor dallarında düzenlenen okul sporları yarışmalarına katılımı artırmak; böylece ülkemizi uluslararası arenada başarıyla temsil edecek yetenekli sporcuların ortaya çıkmasını desteklemek.
- İlkokuldan üniversiteye kadar tüm eğitim kademelerinde yer alan başarılı sporcu öğrencilerin, ülkemizde ilk kez başlatılan sporcu burslarından daha geniş ölçüde yararlanmasını temin etmek. (URL-1, 2025).

1.4. Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı

Her yıl MEB'e bağlı bütün ilkokullarda bulunan 3. sınıf öğrencilerine, eğitim öğretim yılının ikinci yarısında yapılan testler ve ölçümlerle başlar. Öğrencilerin test ve ölçüm verileri, bilim kurulunun belirlediği formüllerle değerlendirilir ve spora yatkınlıkları belirlenir. Bu öğrencilerden bir kısmı Sporcu Kimliği Geliştirme Eğitim Programına çağrılır.

Sporcu Kimliği Geliştirme Eğitim Programı, bağlı il müdürlüklerinin koordinesinde seçilen spor salonlarında gruplar halinde yaklaşık bir yıl boyunca sürdürülür. Bu süreçte katılımcılara detaylı spor eğitimi verilir. Eğitim tamamlandığında ise test ve ölçümler tekrar yapılır; böylece öğrencilerin hangi spor branşlarında ilerleyeceği kararlaştırılır. Eğer öğrenciler, eğitim programının %20'sine katılmaz veya test ve ölçümlere katılmazlarsa, programla ilişkileri kesilir.

Eğitim süreci tamamlandıktan sonra, öğrencilere e-devlet platformu üzerinden, tüm olimpik branşların göz önünde bulundurulduğu ve yeteneklerine göre en uygun branşlardan başlayarak daha az uygun olanlara doğru sıralama yapan bir spor karnesi sunulur. Bu aşamada öğrenciler ve aileleri, bağlı oldukları il müdürlüklerine başvurarak Sporcu Eğitim Merkezlerine (SEM) kayıt yaptırabilirler. Eğer öğrencinin yetenek gösterdiği branşlar SEM'de bulunmuyorsa, il müdürlüğündeki yetkili personel ile en uygun alternatif branşlar belirlenir.

Branş eğitimleri genellikle 2 ila 4 yıl arasında sürer ve bu süre zarfında öğrenciler, bağlı bulundukları ilin spor kulüplerinde eğitimlerine devam ederler. Bu dönemde, yeteneklerine uygun branşlarda uzmanlaşarak performansa dayalı yarışma ve müsabakalara katılırlar. Başarılı olanlar, milli takımlar ve Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri için önerilir. Uygun bulunmaları durumunda, spor kariyerlerine bu seviyelerde devam etmelerini sağlar. (URL-2, 2025).

1.4.1. Türkiye sportif yetenek taraması ve spora yönlendirme programının amacı

Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı, sağlıklı ve aktif bir yaşam tarzını teşvik etmek amacıyla toplumda spor kültürünü yaygınlaştırmayı, çocuk ve gençlere sporu sevdirmeyi hedefler. Program; spor yapmaya uygun yetenekli çocukları erken yaşta belirleyip, onları doğru branşlara yönlendirerek en iyi düzeyde yetiştirmelerine katkı sağlamayı amaçlar. (URL-2, 2025).

1.5. Uzan-Eriş

Uzan-eriş, bir bireyin vücudunu kullanarak, ellerini ve kollarını belirli bir mesafeye doğru uzatma yeteneğini ölçen bir fiziksel testtir. Bu test, esneklik, koordinasyon ve vücut hizalama gibi özelliklerin değerlendirilmesinde kullanılır. Uzan-eriş testinde, bir kişi belirli bir noktadan yere paralel bir şekilde uzanarak, elleriyle en uzak noktayı tutmaya çalışır. Bu test, vücut esnekliğini ve genel fiziksel yeterliliği belirlemede yaygın olarak kullanılır.

Bu test, özellikle çocukların fiziksel gelişimini izlemek, esneklik düzeylerini belirlemek ve motor becerilerini ölçmek için faydalıdır. Ayrıca, sporcuların ve bireylerin günlük yaşamda daha iyi bir hareket kabiliyetine sahip olmalarını sağlamak amacıyla fiziksel eğitimde de önemli bir yer tutar.

1.6. Çeviklik

Çeviklik, bireylerin vücutlarını hızla ve etkili bir şekilde yönlendirme, hareket etme ve yön değiştirme yeteneğidir. Çeviklik, özellikle takım sporlarında ve hız gerektiren aktivitelere katılan bireylerde önemli bir fiziksel yeterliliktir. Bu özellik, bir kişinin harekete

başlamadan önce doğru pozisyonu alabilmesi, hareketi yönlendirebilmesi ve hızla farklı yönlerde hareket edebilmesi için gerekli olan motor becerilerin bir bileşenidir. Çevik bir birey, çeşitli fiziksel uyarılara hızlı ve uygun şekilde tepki verirken, aynı zamanda vücut kontrolünü sağlayabilmektedir (Sheppard ve Young, 2006).

Çeviklik, genellikle hız, denge, koordinasyon, esneklik ve reaksiyon sürelerinin birleşimi olarak tanımlanır. Bu beceri, sporcunun oyun içinde daha iyi performans sergilemesine, stratejik hamleler yapmasına ve rakiplerinin hareketlerine karşı tepki vermesine olanak tanır. Çevikliği geliştirmek, vücudun hareket kabiliyetini arttırarak, sporcuların yaralanma risklerini de azaltabilir (Gabbett, 2016).

1.7. Kol Kuvveti

Kol kuvveti, üst ekstremitelerin (özellikle kol kaslarının) bir yükü kaldırma veya itme gibi fiziksel görevleri yerine getirme kapasitesini tanımlar. Bu, biceps, triceps, omuz kasları ve ön kol kasları gibi kas gruplarının bir arada çalışarak vücut hareketlerini yönlendirmesini sağlar. Kol kuvveti, günlük yaşamda bir nesneyi kaldırmak, taşımak veya itmek gibi temel hareketler için hayati önem taşırken, aynı zamanda spor performansı için de kritik bir faktördür. Kol kuvveti, çoğunlukla vücut ağırlığına karşı yapılan kuvvet uygulamaları, serbest ağırlık çalışmaları veya direnç antrenmanları gibi egzersizlerle geliştirilir (Baechle ve Earle, 2008).

1.8. Esneklik

Esneklik, bir kişinin eklemlerinin hareket açıklığını ifade eden bir kavramdır ve kasların uzama kapasitesini içerir. Esneklik, kasların ve bağların gerilme, uzama ve kasılma yeteneği ile ilgilidir. Vücudun esnekliği, genel hareket kabiliyetini artırarak, sporcuların performansını ve günlük yaşamda daha rahat hareket etmelerini sağlar. Esneklik, özellikle sporcular için, yaralanma riskini azaltma ve performansı artırma açısından önemli bir fiziksel yeterliliktir. Düzenli esneklik çalışmaları, kasların daha fazla uzamasını sağlayarak, eklem hareket açıklığını artırır ve vücut dengesini destekler (Behm ve Chaouachi, 2011).

Esneklik, sadece kasların uzama kapasitesine değil, aynı zamanda kasın hızla esneyip kasılabilme yeteneğine de dayanır. Bu, sporcularda özellikle dayanıklılık, hız ve koordinasyon gerektiren sporlarda faydalı olan bir özelliktir. (Shrier, 2004).

1.9. Sürat

Sürat, bir bireyin belirli bir mesafeyi en kısa sürede kat etme kapasitesini ifade eder. Fiziksel anlamda, sürat, vücudun hızla hareket etme yeteneği olarak tanımlanabilir ve genellikle koşu, yüzme veya bisiklet gibi aktivitelerde önemli bir rol oynar. Sürat, özellikle hız gerektiren spor dallarında, bireylerin performansını belirleyen temel faktörlerden biridir. Sürat, genellikle iki ana bileşenden oluşur: reaktif hız (uyarıya tepki verme süresi) ve hız (belirli bir mesafeyi kat etme hızı). Bu, vücut hareketlerinin hızla başlatılabilmesi ve hareketin hızının sürdürülebilmesi için gerekli olan enerji ve kas gücüyle ilişkilidir (Zatsiorsky ve Kraemer, 2006).

1.9.1. Sürat ve patlama gücü arasındaki fark

Patlama gücü, bir bireyin bir hareketi, genellikle kısa süreli çok yüksek bir güçle, hızla başlatabilme kapasitesini ifade eder. Bu, kasların hızlı bir şekilde maksimum güç üretme yeteneğiyle ilgilidir. Patlama gücü, genellikle sprint başlatma, basketbol zıplamaları, futbol gibi spor dallarında ani hızlanma ve güç üretimi gerektiren hareketlerde kullanılır. Patlama gücü, kasların hızlı kasılma yeteneğini ve enerjiyi hızlı bir şekilde üretebilmesini içerir (Zatsiorsky ve Kraemer, 2006).

- Sürat, belirli bir mesafeyi mümkün olan en kısa sürede kat etme yeteneğidir. Patlama gücü, kasların hızlı ve güçlü bir şekilde maksimum güç üretme yeteneğidir (Zatsiorsky ve Kraemer, 2006).
- Sürat, uzun mesafeler boyunca hızın sürdürülebilmesi ve maksimum hızda koşmayı gerektirir. Patlama gücü, kısa mesafelerde ve ani hareketlerde maksimum güç üretimi gerektirir (Zatsiorsky ve Kraemer, 2006).
- Sürat, genellikle dayanıklılık, sinirsel iletim hızı ve kas koordinasyonunun gelişimiyle artırılır. Patlama gücü, kas gücünün ve kas liflerinin hızlı kasılma yeteneğinin artırılmasıyla geliştirilir (Zatsiorsky ve Kraemer, 2006).

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmamızın amacı okul sporlarına katılan ve katılmayan ortaokul öğrencileri arasındaki fiziksel farkları belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan fiziksel ölçüm formu içinde yer alan değişkenler doğrultusunda öğrenciler arasındaki farklar belirlenecektir. Elde edilen sonuçların incelenmesi ile öğrencileri spora yönlendirmek, spor yapmalarını teşvik etmek, belirli spor dallarında başarılı olabilecekleri bilincini yerleştirmek ve spor yapmaları durumunda fizyolojik farklılıkların oluştuğunu göstermek hedeflenmiştir. Belirlenen hedefler doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1. Okul sporlarına katılan ve katılmayan kız öğrencilerin fiziksel ölçümlere göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Okul sporlarına katılan ve katılmayan Erkek öğrencilerin fiziksel ölçümlere göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Farklı dallarda okul sporlarına katılan öğrenciler arasında fiziksel ölçümlere göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrencilerin demografik özelliklerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.2. Araştırmanın Önemi

Günümüz modern toplumlarında spor yapma eylemlerin birden fazla nedeni vardır. Sağlıklı bir vücuda sahip olmak, hoş bir vakit geçirmek, kas ve iskelet sistemini geliştirmek vb. durumlar spor yapmak için olası nedenlerdir. Ancak Spor yapmayı sadece fiziksel aktivitelerden oluşan bir yapı olarak görmek yanlıştır. Spor ile birlikte bireyin fiziksel, sosyal ve bilişsel gelişimine olumlu etkileri olmaktadır (Zimmer 2007; Çelik ve Şahin, 2013, Mutlu-Bozkurt, 2024).

Yapılan birçok araştırmaya göre düzenli spor yapan bireylerin dikkat, odaklanma, bilişsel süreçleri spor yapmayan bireylere göre daha olumlu ilerlemektedir (Coşkun, 2010; Orhan, 2009; Elitok, 2023). Bireylerin bilişsel düzeyi üzerinde olumlu etkileri olan spor faaliyetleri aynı zamanda bireyin sosyal gelişimine olumlu etkiler bırakmaktadır. Topluma uyum, sosyalleşme, başarıya duygusunu oluşması, monotonluktan uzaklaşma, sağlıklı akran

ilişkileri vb. birçok sosyal becerinin kazandırılmasında etkilidir (Küçük ve Koç, 2015; Yıldız ve Çetin, 2018). Görüldüğü üzere spor yapmak insan olmanın bütün yönlerini olumlu şekilde geliştirmektedir.

Bireylerin sosyal, fiziksel ve bilişsel gelişimini en iyi şekilde yönlendirebileceği yerler okullardır. Okullarda küçük yaşlardan itibaren oyunlar ile başlayan fiziksel aktiviteler ile beden eğitimi verilmektedir. Ülkemizin eğitim sisteminde çocuklara spor alışkanlığı kazandırma misyonunu okullar üstlenmektedir (Aksoy, 2018).

Okullarda yapılan spor, öğrencilerin toplum düzenine uyma yeteneklerini geliştirdiğinden sosyal kalkınma için en elzem araçlardan biridir (Alper ve Özcan, 2022). Öğrenciler okulda yapılan spor saatlerinde mutlu oldukları ve beden eğitimi derslerine karşı olumlu tutumları olduğu görülmüştür (Yücekaya, 2020). Öğrencilerin okul içerisinde yaşadığı yoğun akademik tempo ile beden eğitimi dersinde yaptığı fiziksel aktiviteler ile birleştirilerek zevkli bir okul süreci oluşur. Beden eğitimi dersi öğrencilerin fiziksel aktiviteler yapabileceği ve yaptığı fiziksel aktivite hakkında teorik bilgi alabileceği tek derstir (Kohl ve Cook, 2013). Bu teorik dersler günümüzde özellikle uluslararası ortamlarda ülkelere saygınlık kazandıran spor dallarıdır. Futbol, basketbol, hentbol, voleybol vb. birçok alan beden eğitimi eğitim derslerinde teorik ve pratik olarak öğretilmektedir. Müfredat kapsamında öğretilen alanların dışında birçok alan Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yapılan “Okul Sporları” projesi kapsamında öğrencilere ulaşmaktadır.

Okul Sporları, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından, MEB’ e bağlı okullarda yapılan mahalli, ulusal ve uluslararası spor faaliyetleridir. Ülkemizde spor alışkanlığı kazandırmaya ve milli sporcu tespiti ve yetiştirme sürecinde önemli kazanımlar elde edilmiştir. Okul sporları öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımı için önemli bir fırsattır. Okulda yapılan spor etkinlikleri öğrencilerin duyuşsal, bilişsel, fiziksel ve sosyal bakımdan olumlu etkiler oluşturduğu görülmektedir (Aslan ve Sağın, 2021.). Ayrıca okul sporlarına katılan öğrencilerin diğer öğrencilere göre ahlaki davranışlarında iyileşmeler görülmüştür (Turan, 2020). Okul sporlarının sağlıklı, bilinçli ve ahlaklı nesillerin yetişmesinde etkili olacağı görülmektedir. Literatürdeki araştırmaların sonucunda ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda okul sporları yapan öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal, fiziksel ve kültürel gelişimine etki ettiği, okula aidiyet ve bağlılık düzeyini artırdığı, içinde bulunduğu zor koşullarda daha sağlıklı karar verme becerisi kazandırdığı, mutluluk düzeyini artırdığı görülmektedir (Aslan ve Çoknaz, 2016; Sağın ve Karabulut, 2019; Serbest, 2019; Yücekaya, 2020). Öğrencilerin birçok gelişim düzeyine etki eden okul sporları okulda yapılacak önemli etkinliklerden

biridir. Bu etkilerin her biri aynı öneme sahiptir. Ancak fiziksel olarak bireyin genç yaşlardan itibaren gelişimine etkisine ayrıca bakmakta fayda olacaktır. Spor aktivitelerine düzenli katılım, bireylerin kas-iskelet sistemi yani hareket organlarının gelişimini destekler. Spor yapan kişilerde, bu sistemlerin daha etkin kullanılması sonucunda denge, destek ve hareket kabiliyeti artar (Mutlu-Bozkurt, 2024). Ayrıca, spor esnasında merkezi sinir sistemi ile kaslar arasındaki koordinasyonun otomatikleşmesi sağlanır. (Mutlu- Bozkurt, 2024). Okul sporları da öğrencilerin bu becerilerin kazandırılmasında bir fırsat olarak göze çarpmaktadır.

Literatür incelendiğinde okul sporları ile ilgili yapılan çalışmaların genellikle nicel çalışmalar olduğu ve ortaöğretim düzeyinde olduğu görülmektedir (Aksoy, 2018). Yapılan çalışmalar ise okul sporlarının öğrencilerin bilişsel veya sosyal gelişimlerine etkilerini inceleyen tez veya makale çalışmalarıdır. Bunun yanında okul yöneticilerin ve beden eğitimi öğretmenlerinin okul sporlarına yönelik görüş ve soranlarını içeren akademik çalışmalarda mevcuttur. Bu çalışmamızda okul sporları yapan ve yapmayan ortaokul öğrencilerinin fiziksel gelişim düzeyleri belirlenecektir.

Okul sporlarına katılım gösteren öğrencilerin fiziksel becerilerinde meydana gelecek değişimlerin belirlenmesi sonucunda ortaya çıkacak sonuçlar öğrencilerin erken yaşta spora yönlendirme ve teşvik etme yönüyle önem kazanmaktadır.

2.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın örneklem grubu, toplamda 870 öğrenciyi içermektedir. GSB Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programının yayımladığı “Antropometrik Ölçüm ve Performans Test Protokolleri” esas alınarak yapılan testlerde; boy, kilo, şınav, mekik, uzan-eriş, 20 metre sürat, çeviklik, dikey sıçrama ve kol kuvveti (geriye sağlık topu fırlatma) testleri uygulanmıştır. Araştırma test sonuçlarından alınan veriler üzerinden sınırlanmıştır.

2.4. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemleri içerisinde olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, var olan durumlar arasındaki ilişkileri belirlemeye yönelik bir araştırma yöntemidir (Karasar, 2005). Bu doğrultuda belirli bir evrenden elde edilen verilerin analizi sonucunda yapılan bir inceleme şekli ortaya konmuştur.

2.5. Evren ve Örneklem Grubu

Araştırmanın evrenini; 2023–2024 Eğitim-Öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde öğrenim gören, Elâzığ ili merkezinde bulunan ortaokullarda okul sporlarına lisanslı olarak katılan 2651 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini; Elâzığ ili merkez ilçesindeki 66 ortaokul içerisinde, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kapsamında belirlenen 30 ortaokuldan, vasi onam belgesi alınan 450 okul sporlarına katılan lisanslı öğrenci ile 420 okul sporlarına katılmayan öğrenci olmak üzere toplam 870 öğrenci oluşturmaktadır.

Kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmacının erişimi kolay bireyleri seçtiği, zaman ve kaynak açısından pratik olan bir örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk, 2011).

Yurtkoru (2005)'ya göre örneklem büyüklüğü, ana kütle büyüklüğü bilindiğinde ve %95 güven düzeyi ile aşağıdaki formüle göre hesaplanabilir:

$$n = \frac{N \times t^2 \times p \times q}{(N - 1)d^2 + t^2 \times p \times q} \quad n = \frac{2651 \times (1.96)^2 \times 0.50 \times 0.50}{(2650)(0.05)^2 + (1.96)^2 \times 0.50 \times 0.50} = 336$$

Bu formül doğrultusunda, 2651 öğrencilik evrenden %95 doğruluk oranıyla 336 öğrencinin örneklem grubuna dahil edilmesi yeterli görülmüştür. Ancak araştırma aşamasında bu sayı 450 olarak belirlenmiştir.

N: Çalışma evrenindeki kişi sayısı

n: Örneklem alınacak birey sayısı

p: İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q: İncelenen olayın görülmeyiş sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

t: Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d: Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen örnekleme hatasıdır.

2.6. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmamızda veri toplama araçları olarak “Kişisel Bilgi Formu”, GSB Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programının yayımladığı “Antropometrik Ölçüm ve Performans Test Protokolleri” ve MEB ile Sağlık Bakanlığı işbirliğinde yürütülen “Sağlıkla İlgili Fiziksel Uygunluk Karnesi”(URL-3, 2025) esas alınarak yapılan testlerde; boy, kilo, uzan-eriş, 20 metre sürat, çeviklik, dikey sıçrama, mekik, şınav ve kol kuvveti

testleri uygulanmıştır (URL-2, 2025). Testlerdeki veriler manuel ve dijital olarak kayıt altına alınmıştır.

2.7. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetini, sınıflarını ve demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.8. Antropometrik Ölçüm ve Performans Test Protokolleri

2.8.1. Antropometrik ölçümler

Antropometrik ölçümler, insan vücudunun fiziksel özelliklerini nicel olarak belirlemek amacıyla yapılan ölçümlerdir. Bu ölçümler; boy, kilo, bel çevresi, kol ve bacak uzunluğu, deri kıvrımı kalınlığı gibi vücudun çeşitli bölümlerine dair ölçümleri içerir. Genellikle sağlık, beslenme, spor bilimleri ve ergonomi alanlarında kullanılır. Amaç, bireylerin fiziksel yapısını analiz ederek sağlık durumu, gelişim düzeyi ya da performans kapasitesi hakkında bilgi edinmektir. Bu ölçümler, özellikle çocukların büyüme takibi, sporcularda performans değerlendirmesi ve toplum sağlığı araştırmalarında önemli rol oynar.

2.8.1.1. Vücut ağırlığı (kg)

Ayakkabısız ve spor kıyafeti ile ölçüm yapılmıştır.

2.8.1.2. Boy uzunluğu (cm)

Ölçümler, ayakkabısız ve spor kıyafetiyle gerçekleştirilmiştir. Ölçüm esnasında topuk, kalça, sırt ve başın arka kısmı aynı dikey hatta hizalanmış, baş pozisyonu ise gözlerin düz ileriye bakacak şekilde ayarlanmıştır.

2.8.1.3. Uzan-eriş (esneklik)

Öğrenci, ayakkabısını çıkartarak esneklik tahtasının dayanma alanına her iki ayağının tabanlarını yerleştirir. Dizlerini düz tutup, kalça ekleminde öne doğru bükülerek, nefes verirken kollarını uzatır. Parmak uçlarıyla esneklik tahtasındaki cetveli iterek mümkün olan en uzak noktaya ulaşmaya çalışır.

Öğrenci, ayak tabanlarını esneklik tahtasının tamamına tam olarak yerleştirmelidir. Öne doğru uzanırken dizlerin bükülmemesi gerekir. Öğrenci, öne doğru uzanırken esneklik tahtasındaki cetveli yavaş ve kontrollü bir şekilde ileri doğru hareket ettirmelidir. Uzanılan son pozisyonda birkaç saniye sabit kalması sağlanmalıdır. İlk denemeden sonra 5-10 saniyelik dinlenme verilir; cetvel başlangıç noktasına geri çekildikten sonra ikinci deneme yapılır.

2.8.2. Performans testleri

Performans testleri, bireylerin fiziksel kapasitesini ve yeteneklerini ölçmek amacıyla uygulanan değerlendirme yöntemleridir. Bu testler, kas gücü, dayanıklılık, hız, çeviklik, esneklik ve koordinasyon gibi çeşitli fiziksel özellikleri objektif olarak belirler. Sporcularda antrenman programlarının etkinliğini değerlendirmek, sağlık alanında fiziksel uygunluğu belirlemek ve rehabilitasyon süreçlerinde ilerlemeyi takip etmek için kullanılır. Performans testleri sayesinde, bireyin güçlü ve zayıf yönleri tespit edilerek, kişiye özel gelişim planları hazırlanabilir. Böylece hem sportif başarı artırılır hem de sakatlanma riski azaltılır.

2.8.2.1. Dikey sıçrama

Öğrenci, sıçrama matının üzerinde, ayaklarını omuz genişliğinde açarak dik durur. Hızlıca dizlerini büküp çömelir ve beklemeden, en yüksek hızda kollarını kullanarak yukarı doğru sıçar. İnışte dizlerini bükmeden, sıçradığı noktaya dikkatlice inmesi gerekir. Sıçrama noktasından çok uzak inişlerde ölçüm geçersiz sayılır ve öğrenciye yeni deneme hakkı verilir.

Öğrencinin dikkatini toplamasını sağlayarak, sıçrama hareketine tam odaklanması sağlanır. Sıçramanın hem hızlı hem de doğru şekilde gerçekleştirildiği kontrol edilir.

Sıçrama noktasından belirgin uzaklıkta inişlerde, ölçüm geçersiz sayılır ve öğrenciye yeni deneme hakkı tanınır.

2.8.2.2. Kol kuvveti (geriye sağlık topu fırlatma)

Katılımcı, atış yönüne sırtını dönerek konumlanır. Önde iki eliyle tuttuğu topu, dizlerini hafifçe büküp vücudunu gererek, her iki koluyla geriye doğru fırlatır. Atış alanı açısı 30 derece olarak belirlenmiştir. Eğer atış esnasında belirlenen çizginin gerisine düşülürse, atış tekrar ettirilir.

Katılımcının bacaklarını omuz genişliğinde açarak, sırtını atış alanına dönük pozisyonda konumlanmasına yardımcı olunur. Sağlık topunu iki eliyle önde tutarak, geriye düşme olmadan fırlatmasını destekler. Kontrolsüz atışlar değerlendirmeye alınmaz. Uygun açı ve hızda yapılan iki atış kaydedilir.

2.8.2.3. Çeviklik

Öğrenci, parkurun orta çizgisinin 50 cm gerisinde, koşu yönüne yan şekilde pozisyon alır ve bekler. Orta çizgi ile işaretlenmiş hedefler arasındaki mesafe 4,57 metredir. (Duruş yönü ve pozisyon seçimi öğrenciye bırakılır.) Çıkış sinyaliyle birlikte, öğrenci hızla koşu yönüne ilerleyip ilk hedefe eliyle temas eder. Sonra hızla yön değiştirip arkasındaki ikinci hedefe koşar ve eliyle dokunur. Son adımda, tekrar yön değiştirerek başlangıç çizgisini hızla geçerek testi tamamlar.

Öğrencinin çıkış çizgisinde uygun pozisyona geçmesi sağlanır. Başlamadan önce, öğrenciyi belirlenmiş hedeflere temas etmesi, hızlı koşması ve bitiş çizgisini geçene kadar temposunu koruması konusunda uyarılır. Koşu süresince, öğrencinin ellerinin hedeflere değmesi titizlikle takip edilir.

2.8.2.4. 20 Metre sürat koşusu

Öğrenci, çıkış çizgisi üzerinde bir ayağının ucunu konumlandırır. Hazır olduğunda, hızlı bir şekilde ileriye koşarak 20 metre ilerideki bitiş çizgisini geçer.

Öğrencinin çıkış çizgisinde, fotoselin bir metre gerisinde uygun pozisyona gelmesi sağlanır. Koşuya başlamadan önce, öğrencinin fotosel sensörüne dokunması önlenir. Öğrenciye, bitiş çizgisine kadar hızını kesmeden koşması gerektiği hatırlatılır. Kulvar

sonuna minder veya benzeri yumuşak malzemeler yerleştirerek, öğrencinin güvenliği için gerekli tedbirler alınır.

2.8.2.5 Mekik

Başlangıç Pozisyonu: Aday sırt üstü yere yatarken dizler bükülür ve ayak tabanları yere tam basar. Kollar yanda, düz yere paralel ve avuç içi yere bakacak şekilde, parmaklarını da düz tutacak şekilde konum alınır. Yerden kalmadan önce parmak uçları ölçüm şeridini geçmemelidir.

Yukarı Kaldırma: Ellerden destek almadan omuzlar ve üst sırt yerden kaldırılarak dizlere doğru yaklaşılır. Parmak uçları ikinci ölçüm şeridine kadar uzanmalıdır.

Aşağı İniş: Omuzlar ve üst sırt yere değene kadar vücut geri indirilir. Parmak uçları başlangıç pozisyonuna getirilir.

Nizami Hareket: Her iki hareketin de tam olarak yapılması gerekmektedir; eksik hareketler geçersiz sayılır.

Hareketi uygulayamayacak kadar yorulduğunda veya 75 mekik sayısına ulaşıldığında test sonlandırılır.

2.8.2.6. Şınav

Başlangıç Pozisyonu: Aday, elleri omuz genişliğinde açık ve parmak uçları ileriye bakacak şekilde zemine yerleştirilir.

Vücut Duruşu: Vücut düz bir çizgi oluşturacak şekilde, ayak parmak uçları ve eller arasında düz bir hat sağlanır.

Aşağı İniş: Dirsekler 90 dereceye kadar bükülerek vücut aşağıya indirilir.

Yukarı Kaldırma: Dirsekler tamamen düzeltilerek vücut yukarı kaldırılır.

Nizami Hareket: Her iki hareketin de tam olarak yapılması gerekmektedir; eksik hareketler geçersiz sayılır.

Hareketi sürdüremeyecek kadar yorulduklarında veya şınav formu bozulduğunda test sonlandırılır.

2.9. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 23.0 programından yararlanılmıştır. Kolmogorov Smirnov testi ve Shapiro-Wilk testi ile test verilerinde normal dağılım olup olmadığı analiz edilmiş olup standart sapma ve ortalamaları için Descriptive Statistics testi uygulanmıştır. Öğrencilerin okul sporlarına katılım durumu ve cinsiyet değişkeni için T testi uygulanmıştır. Test verilerinin spor yapan ve yapmayan kategorileri Mann Whitney U testi ile de analiz edilmiştir. Verilerde MANOVA testi ile birden fazla değişken durumlarının karşılaştırılması yapılmıştır.

Tablo 2.1. Normallik Kolmogorov-Smirnov Testi

Değişken	Kolmogorov-Smirnov İstatistik	Ser.Der	p-değeri
Boy	0.268	627	0.324
Kilo	0.243	627	0.003*
Şınav	0.215	627	0*
Mekik	0.232	627	0.001*
Uzan-Eriş	0.276	627	0.669
20 metre	0.198	627	0.004*
Çeviklik	0.221	627	0.349
Dikey Sıçrama	0.245	627	0*
Kol Kuvveti (Geriye Sağlık Topu Fırlatma)	0.199	627	0*

*p<0.05

Boy değişkeni için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda p-değeri 0.324 çıkmıştır. Bu p-değeri, boy verisinin normal dağılımdan sapmadığını gösterir. Yani, bu verilerde normallik ihlali bulunmamaktadır. Ayrıca, spor yapan ve yapmayan öğrenciler arasında boy açısından $p = 0,324$ bulunmuş olup, bu da gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığını gösterir.

Kilo değişkeni için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p = 0,003$ bulunmuştur. Bu değer, kilo verisinin normal dağılımdan sapma gösterdiğini ancak bazı parametrik testlerin kullanılabileceğini ima etmektedir. P-değeri 0.05'ten küçük olduğundan, okul sporlarında yer alan öğrenciler ve yer almayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark vardır. Bu fark, okul sporlarına katılan öğrencilerin daha düşük kilolara sahip olma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Şınav testi için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p = 0$ çıkmıştır. Bu p-değeri, şınav performansının anlamlı bir şekilde farklı olduğunu gösterir. Okul sporlarına katılan

öğrencilerin, katılmayanlara göre çok daha fazla şınav çektiği ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir.

Mekik testi için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p = 0,001$ elde edilmiştir. Bu da okul sporlarında yer alan öğrencilerin mekik çekme kapasitesinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Okul sporlarına katılan bireyler, katılmayanlara oranla belirgin şekilde daha fazla mekik çekmiştir.

Uzan-Eriş testi için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p = 0.669$ çıkmıştır. Bu p-değeri, okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrenciler arasında uzan-eriş mesafesi açısından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu veriye göre spor yapmanın uzan-eriş mesafesi üzerinde belirgin bir etkisi bulunmamaktadır.

20 metre koşu testi için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p = 0.004$ elde edilmiştir. Bu p-değeri, okul sporlarında aktif olan öğrencilerin daha hızlı koştuğunu ve 20 metreyi daha kısa sürede tamamladıklarını göstermektedir. Okul sporlarına katılım sağlayan öğrenciler, koşu süresi açısından belirgin bir üstünlük sergilemektedir.

Çeviklik testi için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p = 0.349$ bulunmuştur. P-değeri 0.05'ten büyük olduğu için, çeviklikte okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu, okul sporlarının çevikliği belirgin şekilde etkilemediğini gösterir.

Dikey sıçrama testi için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p = 0$ elde edilmiştir. P-değeri 0.05'ten küçük olduğundan, okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrenciler arasında dikey sıçrama kapasitesinde anlamlı bir fark vardır. Okul sporlarında yer alan öğrenciler, yer almayan öğrencilere göre daha yüksek sıçrayabilmektedir.

Kol kuvveti (Geriye sağlık topu fırlatma) testi için Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p = 0$ bulunmuştur. P-değeri 0.05'ten küçük olduğundan, okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrenciler arasında kol kuvvetinde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Okul sporlarında yer alan öğrenciler, katılım sağlamayan göre daha güçlüdür.

Tablo 2.2. Fiziksel gelişim skorunun normallik Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testi analizi

Okul Sporlarına Katılma Durumu	Değişken	Test	Statistic	df	Sig. (p)
Katılmayan	Fiziksel Gelişim Z Skoru	Kolmogorov-Smirnov	0.065	140	0.200
Katılmayan	Fiziksel Gelişim Z Skoru	Shapiro-Wilk	0.920	140	<0.001*
Katılan	Fiziksel Gelişim Z Skoru	Kolmogorov-Smirnov	0.050	149	0.200
Katılan	Fiziksel Gelişim Z Skoru	Shapiro-Wilk	0.985	149	0.105

*p<0.05

Araştırmada, bireylerin fiziksel gelişim düzeylerini temsil eden bileşik öğrencilerin fiziksel gelişim skorları değişkeninin normal dağılıma uygunluğu, spor yapma durumuna göre değerlendirilmiştir. Bu kapsamda Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri uygulanmış, spor yapan grupta 450, spor yapmayan grupta ise 420 katılımcı yer almıştır. Kolmogorov-Smirnov testine göre her iki grup için de anlamlılık düzeyleri .05'in üzerinde bulunmuş ve fiziksel gelişim skorlarının normal dağılım varsayımını karşıladığı görülmüştür. Shapiro-Wilk testinde ise spor yapan grubun dağılımı anlamlılık düzeyi açısından normal olarak değerlendirilirken, spor yapmayan grubun dağılımı .05'ten küçük bir p-değeri göstermiştir.

Ancak örneklem büyüklüklerinin 300'ün üzerinde olması, normallik testlerinin yorumlanmasında dikkat edilmesi gereken bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Literatürde, büyük örneklerde Shapiro-Wilk testinin yüksek duyarlılığı nedeniyle küçük sapmaları dahi anlamlı olarak gösterebildiği belirtilmektedir. Bu nedenle yalnızca p-değeri temel alınarak normallik varsayımının reddedilmesi yerine, test türlerinin bağlamı ve örneklem büyüklüğü birlikte ele alınmıştır. Bu bağlamda, Kolmogorov-Smirnov testi bulguları ile birlikte Merkezi Limit Teoremi'nin sağladığı teorik altyapı göz önüne alınarak, fiziksel gelişim skoru değişkeninin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerin antropometrik ve performans testi ölçümleri incelenmiş olup, okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrenciler arasında karşılaştırma yapılmıştır. Ayrıca kişisel bilgiler de göz önünde bulundurularak, antropometrik ve performans testlerinin katılımcılar arasındaki farklılıkları araştırılmıştır.

Tablo 3.1. Katılımcıların tanımlayıcı özellikleri

Değişken	Alt Değişken	%	n
Cinsiyet	Kadın	51,7	450
	Erkek	48,3	420
	Toplam		870
Sınıf Düzeyi	5. Sınıf	17,2	150
	6. Sınıf	27,6	240
	7. Sınıf	27,6	240
	8. Sınıf	27,6	240
	Toplam		870
Okulda Spor Salonu	Var	17,01	148
	Yok	82,99	722
	Toplam		870
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	2,8	24
	Ortaokul	7,9	69
	Lise	71,7	624
	Üniversite	17,6	153
	Toplam		870
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	5,2	45
	Ortaokul	30,7	267
	Lise	46,6	405
	Üniversite	17,6	153
	Toplam		870
İkametgah	Köy	7,2	63
	İlçe	20,0	174
	Şehir	72,8	633
	Toplam		870
Baba Mesleği	İşçi	30,7	267
	Memur	18,6	162
	Çiftçi	18,3	159
	Esnaf	11,4	99
	Diğer	21,0	183
	Toplam		870
Aylık Gelir	15.000–20.000 TL	5,2	45
	20.001–25.000 TL	55,9	486
	25.001–30.000 TL	0,3	3
	30.000 TL ve üzeri	38,6	336
	Toplam		870

Araştırmaya katılan 870 katılımcının %51,7'si kadın, %48,3'ü erkektir. Katılımcıların sınıf düzeylerine göre dağılımı incelendiğinde; %17,2'si 5. sınıf, %27,6'sı 6. sınıf, %27,6'sı 7. sınıf ve %27,6'sı 8. sınıf öğrencisidir. Katılımcıların eğitim gördükleri kurumlarda spor salonu bulunma durumuna göre, %17,01'i okullarında spor salonu olduğunu, %82,99'u ise olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların babalarının eğitim düzeyi açısından; %2,8'i ilkokul, %7,9'u ortaokul, %71,7'si lise ve %17,6'sı üniversite mezunudur. Annelerin eğitim düzeyinde ise %5,2'si ilkokul, %30,7'si ortaokul, %46,6'sı lise ve %17,6'sı üniversite mezunu olarak bildirilmiştir. İkamet edilen yerleşim yeri bakımından, katılımcıların %7,2'si köyde, %20,0'si ilçede ve %72,8'i şehir merkezinde yaşamaktadır. Katılımcıların babalarının mesleklerine bakıldığında; %30,7'si işçi, %18,6'sı memur, %18,3'ü çiftçi, %11,4'ü esnaf ve %21,0'ı diğer meslek gruplarında yer almaktadır.

Ailenin aylık ekonomik durumu incelendiğinde ise, katılımcıların %5,2'sinin 15.000–20.000 TL, %55,9'unun 20.001–25.000 TL, %0,3'ünün 25.001–30.000 TL ve %38,6'sının 30.000 TL ve üzeri gelir grubunda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 3.2. t -testi cinsiyet değişkeni

Değişken	Cinsiyet	n	Ortalama	S.S.	p Değeri
Boy (cm)	Erkek	450	1,5238	0,0974	0,324
	Kadın	420	2,4415	11,3693	
	Toplam	870			
Kilo (kg)	Erkek	450	42,765	9,5736	0,003*
	Kadın	420	39,76	7,6132	
	Toplam	870			
Şnav (adet)	Erkek	450	10,56	6,966	0,000**
	Kadın	420	7,36	4,898	
	Toplam	870			
Mekik (adet)	Erkek	450	21,01	11,638	0,001**
	Kadın	420	16,88	9,947	
	Toplam	870			
Uzan-Eriş (cm)	Erkek	450	24,71	5,536	0,669
	Kadın	420	24,99	5,267	
	Toplam	870			
20 Metre Koşu	Erkek	450	3,888	0,451	0,004**
	Kadın	420	4,0379	0,4188	
	Toplam	870			
Çeviklik (sn)	Erkek	450	9,8741	48,427	0,349
	Kadın	420	6,0329	0,5245	
	Toplam	870			
Dikey Sıçrama(cm)	Erkek	450	25,93	6,342	0,448
	Kadın	420	25,4	5,545	
	Toplam	870			
Kol Kuvveti (Mesafe-Metre)	Erkek	450	7,8681	2,3114	0,001**
	Kadın	420	6,9897	1,9192	
	Toplam	870			

*p<0,05

Boy (cm): Gruplar arasında anlamlı fark yoktur ($p = 0,324$). Erkek ve kadın öğrenciler arasında boy uzunluğu açısından fark gözlemlenmemiştir. Bu sonuç, okul sporlarının veya cinsiyetin boy uzunluğunu etkilemediğini göstermektedir.

Kilo (kg): Anlamlı fark vardır ($p = 0,003$). Erkek öğrenciler, kadın öğrencilere göre daha yüksek kilolara sahiptir (erkek = $\bar{x} 42,76 \pm s.s 9,57$, kadın = $\bar{x} 39,76 \pm s.s 7,61$). Bu fark, erkeklerin genellikle daha fazla vücut kütlesine sahip olduğunu göstermektedir.

Şınav (adet): Anlamlı fark vardır ($p = 0,000$). Erkek öğrenciler, kadın öğrencilere göre çok daha fazla şınav çekmektedir (erkek = $\bar{x} 10,56 \pm s.s 6,96$, kadın = $\bar{x} 7,36 \pm s.s 4,90$). Bu sonuç, erkeklerin üst vücut kuvvetlerinin kadınlara göre daha gelişmiş olduğunu ve şınav performanslarının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Mekik (adet): Anlamlı fark vardır ($p = 0,001$). Erkek öğrenciler, kadınlardan çok daha fazla mekik çekmektedir (erkek = $\bar{x} 21,01 \pm s.s 11,64$, kadın = $\bar{x} 16,88 \pm s.s 9,95$). Bu, erkeklerin karın kası gücünün kadınlara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Uzan-Eriş (cm): Gruplar arasında anlamlı fark yoktur ($p = 0,669$). Erkek ve kadın öğrenciler arasında uzan-eriş mesafesi açısından fark gözlemlenmemiştir. Bu, okul sporlarının veya cinsiyetin uzan-eriş mesafesini etkilemediğini göstermektedir.

20 Metre Koşu (sn): Anlamlı fark vardır ($p = 0,004$). Erkek öğrenciler, kadınlardan daha hızlı koşmaktadır (erkek = $\bar{x} 3,88 \pm s.s 0,45$, kadın = $\bar{x} 4,03 \pm s.s 0,41$). Erkeklerin koşu süresi daha kısa olup, hızları kadınlardan belirgin şekilde daha iyidir.

Çeviklik (sn): Anlamlı fark bulunmamıştır ($p = 0,349$). Çeviklik düzeylerinde anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Bu sonuç, okul sporlarının veya cinsiyetin çevikliği belirgin şekilde etkilemediğini göstermektedir.

Dikey Sıçrama (cm): Anlamlı fark yoktur ($p = 0,448$). Erkek ve kadın öğrenciler arasında dikey sıçrama kapasitesinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu, cinsiyetin dikey sıçrama kapasitesini etkilemediği anlamına gelir.

Kol Kuvveti (Mesafe-Metre): Anlamlı fark vardır ($p = 0,001$). Erkek öğrenciler, kadınlardan daha güçlüdür (erkek = $\bar{x} 7,87 \pm s.s 2,31$, kadın = $\bar{x} 6,99 \pm s.s 1,92$). Erkeklerin kol kuvveti, kadınlardan belirgin şekilde daha yüksektir.

Tablo 3.3. Katılımcıların bulundukları sınıf durumuna göre Anova testi

Değişken	KT (Sum of Squares)	Df	Kort	F	p	Post hoc LSD (Anlamlı Farklar)
Boy	281,066	3	93,689	1,510	0,212	-
Kilo	4442,546	3	1480,849	23,629	0,000*	5. sınıf / 6, 7, 8. Sınıf 6. sınıf / 7, 8. sınıf
Şınav	105,500	3	35,167	0,898	0,443	-
Mekik	1474,62	3	491,542	4,172	0,007*	5. sınıf / 6, 7. sınıf
Uzan-Eriş	495,847	3	165,282	5,959	0,001*	5. sınıf / 7, 8. Sınıf 6. sınıf / 7, 8. sınıf
20 Metre	2,368	3	0,789	4,183	0,006*	6. sınıf / 7, 8. sınıf 5. sınıf / 8. sınıf
Çeviklik	5772,87	3	1924,290	1,596	0,190	-
Dikey	1677,85	3	559,285	18,579	0,000*	5. sınıf / 7, 8. sınıf 6. sınıf / 7, 8. sınıf
Sıçrama						
Kol Kuvveti	589,633	3	196,544	72,864	0,000*	Tüm sınıflar arasında anlamlı fark

*p<0.05

Kilo değişkeninde, 5. sınıf öğrencilerinin kilo ortalamalarının 6., 7. ve 8. sınıflara göre anlamlı düzeyde düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, 6. sınıf öğrencilerinin kilo ortalamasının da 7. ve 8. sınıflara göre anlamlı düzeyde düşük olduğu saptanmıştır (p<0.001). Bu bulgu, yaşla birlikte ağırlık artışının istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Mekik değişkeninde, 5. sınıf öğrencilerinin mekik sayılarının 6. ve 7. sınıf öğrencilerine göre anlamlı düzeyde düşük olduğu bulunmuştur (p<0.01). Bu durum, yaş ve gelişimle birlikte mekik performansında artış olduğunu göstermektedir.

Uzan-Eriş testi sonuçlarında, 5. sınıf öğrencilerinin 7. ve 8. sınıf öğrencilerine göre anlamlı düzeyde düşük performansa sahip olduğu; benzer şekilde 6. sınıf öğrencilerinin de 7. ve 8. sınıflara göre anlamlı düzeyde düşük uzanma mesafesine sahip olduğu görülmüştür (p<0.05). Bu bulgu, beden esnekliğinin yaş ilerledikçe geliştiğini göstermektedir.

20 Metre Sprint testinde, 6. sınıf öğrencilerinin 7. ve 8. sınıflara göre anlamlı düzeyde daha yavaş olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, 5. sınıf öğrencilerinin 8. sınıflara göre de daha yavaş olduğu saptanmıştır (p<0.05). Bu sonuç, üst sınıf öğrencilerinin hız ve çeviklik açısından daha avantajlı olduğunu göstermektedir.

Dikey Sıçrama verileri incelendiğinde, 5. sınıf öğrencilerinin 7. ve 8. sınıf öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha düşük sıçrama yüksekliğine sahip olduğu, aynı şekilde 6. sınıf öğrencilerinin de 7. ve 8. sınıflardan anlamlı şekilde düşük performans

sergilediği görülmektedir ($p<0.001$). Bu da alt ekstremité kas kuvvetinin sınıf düzeyiyle birlikte geliştiğini göstermektedir.

Kol Kuvveti değişkeninde, tüm sınıflar arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$). Özellikle 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin üst sınıflara göre kol kuvvetinin daha düşük olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4. Katılımcıların okullarında spor salonu bulunması ya da bulunmaması durumuna göre Anova testi

Değişken	Varyans Kaynağı	Kareler Topl	Df	Kort	F	p (Sig.)
Boy	Gruplar Arası	25,363	3	8,454	0,134	0,940
Kilo	Gruplar Arası	248,325	3	82,775	1,070	0,362
Şınav	Gruplar Arası	179,555	3	59,852	1,538	0,205
Mekik	Gruplar Arası	253,402	3	84,467	0,692	0,558
Uzan-Eriş	Gruplar Arası	33,446	3	11,149	0,380	0,768
20 Metre	Gruplar Arası	0,652	3	0,217	1,116	0,343
Çeviklik	Gruplar Arası	507,717	3	169,239	0,138	0,937
Dikey	Gruplar Arası	154,101	3	51,367	1,450	0,229
Sıçrama	Gruplar Arası	32,970	3	10,990	2,363	0,071

* $p<0.05$

Bu çalışmamızda, okulda spor salonu bulunma durumunun öğrencilerin bazı fiziksel performans ve antropometrik özellikleri üzerindeki etkisi tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, boy ($F(3,286)=0,134$; $p=0,940$), kilo ($F(3,286)=1,070$; $p=0,362$), şınav ($F(3,286)=1,538$; $p=0,205$), mekik ($F(3,286)=0,692$; $p=0,558$), uzan-eriş ($F(3,286)=0,380$; $p=0,768$), 20 metre sürat ($F(3,286)=1,116$; $p=0,343$), çeviklik ($F(3,286)=0,138$; $p=0,937$) ve dikey sıçrama ($F(3,286)=1,450$; $p=0,229$) değişkenlerinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Bu bulgular, okulda spor salonu bulunmasının bu fiziksel özellikler üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Öte yandan, kol kuvveti değişkeni için elde edilen değer ($F(3,285)=2,363$; $p=0,071$) olup anlamlılık sınırına yakın olsa da istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmemektedir. Bu durum, kol kuvveti açısından gruplar arasında sınıra yakın bir fark olabileceğini düşündürse de bu fark istatistiksel anlamda yeterli düzeyde değildir.

ANOVA sonuçlarına göre hiçbir değişkende anlamlı fark saptanmadığı için post hoc (LSD) testi uygulanmasına gerek duyulmamıştır.

Tablo 3.5. Katılımcıların baba eğitim durumuna göre Anova testi analizi

Değişken	Varyans Kaynağı	KT (Sum of Squares)	Df	Kort (Mean Square)	F	p (Sig.)
Boy	Gruplar Arası	25,363	3	8,454	0,134	0,940
	Grup İçi	18004,183	286	62,952		
	Toplam	18029,546	289			
Kilo	Gruplar Arası	248,325	3	82,775	1,070	0,362
	Grup İçi	22118,207	286	77,336		
	Toplam	22366,532	289			
Şınav	Gruplar Arası	179,555	3	59,852	1,538	0,205
	Grup İçi	11128,390	286	38,910		
	Toplam	11307,945	289			
Mekik	Gruplar Arası	253,402	3	84,467	0,692	0,558
	Grup İçi	34917,511	286	122,089		
	Toplam	35170,914	289			
Uzan-Eriş	Gruplar Arası	33,446	3	11,149	0,380	0,768
	Grup İçi	8394,571	286	29,352		
	Toplam	8428,017	289			
20 Metre	Gruplar Arası	0,652	3	0,217	1,116	0,343
	Grup İçi	55,686	286	0,195		
	Toplam	56,338	289			
Çeviklik	Gruplar Arası	507,717	3	169,239	0,138	0,937
	Grup İçi	350034,816	286	1223,898		
	Toplam	350542,533	289			
Dikey Sıçrama	Gruplar Arası	154,101	3	51,367	1,450	0,229
	Grup İçi	10133,430	286	35,432		
	Toplam	10287,531	289			
Kol Kuvveti	Gruplar Arası	32,970	3	10,990	2,363	0,071
	Grup İçi	1325,430	285	4,651		
	Toplam	1358,401	288			

*p<0.05

Baba eğitim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü ANOVA testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, analiz edilen değişkenler olan boy, kilo, şınav, mekik, uzan-eriş, 20 metre koşu, çeviklik, dikey sıçrama ve kol kuvveti arasında baba eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Her bir değişken için elde edilen F ve p değerleri incelendiğinde:

- **Boy** (F=0.134; p=0.940),
- **Kilo** (F=1.070; p=0.362),
- **Şınav** (F=1.538; p=0.205),
- **Mekik** (F=0.692; p=0.558),
- **Uzan-Eriş** (F=0.380; p=0.768),
- **20 Metre** (F=1.116; p=0.343),

- **Çeviklik** ($F=0.138$; $p=0.937$),
- **Dikey Sıçrama** ($F=1.450$; $p=0.229$),
- **Kol Kuvveti** ($F=2.363$; $p=0.071$) olmak üzere, tüm değişkenlerde elde edilen p değerleri anlamlılık sınırı olan 0.05'in üzerinde kalmıştır.

Kol Kuvveti değişkeni için elde edilen sonuç anlamlılık sınırına yakın olsa da ($p=0.071$), teknik olarak anlamlı kabul edilmemiştir. Bu nedenle gruplar arası farkı belirlemeye yönelik Post Hoc testlerine ihtiyaç duyulmamıştır.

Bu sonuçlar, baba eğitim düzeyinin gençlerin fiziksel performansları üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Başka bir ifadeyle, baba eğitim durumu farklılıkları, gençlerin boy, kilo ya da motorik beceri düzeylerinde anlamlı bir değişikliğe yol açmamaktadır.

Tablo 3.6. Katılımcıların anne eğitim durumuna göre Anova testi

Değişken	KT (Sum of Squares)	df	Kort	F	p	Post hoc LSD
Boy	69,261	3	23,087	0,368	0,776	-
Kilo	283,487	3	94,496	1,224	0,301	-
Şınav	552,104	3	184,035	4,894	0,002*	İlkokul, Ortaokul > Lise, Üniversite
Mekik	756,869	3	252,290	2,097	0,101	-
Uzan-Eriş	244,129	3	81,376	2,844	0,038*	İlkokul, Ortaokul > Lise, Üniversite
20 Metre	4,968	3	1,656	9,220	0,000*	İlkokul, Ortaokul > Lise, Üniversite
Çeviklik	5622,92	3	1874,308	1,554	0,201	-
Dikey Sıçrama	609,490	3	203,163	6,004	0,001*	İlkokul, Ortaokul, Lise > Üniversite
Kol Kuvveti	155,811	3	51,937	12,308	0,000*	İlkokul, Ortaokul, Lise > Üniversite

* $p<0.05$

Analiz sonuçlarına göre bazı fiziksel uygunluk değişkenlerinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anne eğitim düzeyi ilkokul olan grubun fiziksel uygunluk ortalamalarının bazı alt boyutlarda daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin, şınav testinde ilkokul mezunu annelerin çocuklarının ortalama puanı lise ve üniversite mezunu annelerin çocuklarına kıyasla daha yüksek bulunmuştur. Benzer şekilde, uzan-eriş testi ve 20 metre koşu testinde de ilkokul ve ortaokul mezunu annelere sahip bireylerin, diğer gruplara göre daha yüksek

performans gösterdiği tespit edilmiştir. Bu farklılıklara yönelik yapılan Post Hoc LSD testi sonuçlarına göre, anne eğitim düzeyi ilkokul ve ortaokul olan grubun fiziksel performans düzeyi, lise ve üniversite mezunu annelere sahip gruplardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksektir (Şınav için $F=4.894$; $p=0.002$; Uzan-Eriş için $F=2.844$; $p=0.038$; 20 metre için $F=9.220$; $p=0.000$; $p<0.05$).

Dikey sıçrama ve kol kuvveti değişkenlerinde de benzer bulgular elde edilmiştir. Bu testlerde üniversite mezunu annelere sahip bireyler diğer gruplara göre daha düşük ortalama puanlara sahip olmuş, aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Dikey Sıçrama için $F=6.004$; $p=0.001$; Kol Kuvveti için $F=12.308$; $p=0.000$; $p<0.05$). LSD testi sonuçları, özellikle kol kuvveti açısından ilkokul, ortaokul ve lise grubunun, üniversite grubuna göre anlamlı şekilde daha yüksek performansa sahip olduğunu göstermiştir.

Özetle, anne eğitim düzeyi düşük olan grupların (ilkokul ve ortaokul) genel olarak daha yüksek fiziksel uygunluk puanlarına sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, bu bireylerin daha aktif yaşam tarzına sahip olmaları ya da sosyal çevre faktörlerinden etkilenmeleriyle açıklanabilir. Bulgular, fiziksel uygunluk düzeyinin bazı sosyo-demografik değişkenlerle ilişkili olabileceğini göstermektedir.

Tablo 3.7. Katılımcıların ikametgah durumuna göre Anova testi analizi

Değişken	F	p (Sig.)	LSD Anlamlı Farklar
Boy	0.182	0.834	-
Kilo	0.877	0.417	-
Şınav	21.032	0.000*	Köy - Şehir, İlçe - Şehir
Mekik	3.316	0.038*	İlçe - Şehir
Uzan-Eriş	3.840	0.023*	İlçe - Şehir
20 Metre	15.632	0.000*	Köy - Şehir, İlçe - Şehir
Çeviklik	6.544	0.002*	Köy - İlçe, Köy - Şehir
Dikey Sıçrama	7.818	0.000*	Köy - Şehir, İlçe - Şehir
Kol Kuvveti	20.610	0.000*	Köy - Şehir, İlçe - Şehir

* $p<0.05$

Araştırmaya katılan gençlerin fiziksel performans düzeylerinin ikametgah durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve ardından anlamlı fark saptanan değişkenler için LSD post hoc testi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, bazı fiziksel performans ölçütlerinde ikametgah türüne göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p < 0.05$).

Boy ($F=0.182$; $p=0.834$) ve kilo ($F=0.877$; $p=0.417$) değişkenleri açısından farklı ikamet türleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Bu durum, bireylerin yaşadıkları yerin boy veya kiloları üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Buna karşılık, aşağıdaki fiziksel performans değişkenlerinde anlamlı farklar bulunmuştur:

- **Şınay** ($F=21.032$; $p=0.000$): LSD testi sonuçlarına göre, şehirde yaşayan bireyler, köy ve ilçede yaşayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek şınay performansı göstermektedir.
- **Mekik** ($F=3.316$; $p=0.038$): Anlamlı fark ilçe ile şehir arasında gözlenmiştir; şehirde kalan bireylerin mekik performansı daha yüksektir.
- **Uzan-Eriş** ($F=3.840$; $p=0.023$): Yine sadece ilçe ve şehir arasında anlamlı fark bulunmuş; şehirde yaşayan bireylerin esneklik düzeyi daha yüksek görülmüştür.
- **20 metre koşu** ($F=15.632$; $p=0.000$): LSD testine göre köy - şehir, ilçe - şehir ve şehir - köy grupları arasında anlamlı fark vardır; bu durum şehirde yaşayan bireylerin sürat ölçümlerinde daha başarılı olduğunu göstermektedir.
- **Çeviklik** ($F=6.544$; $p=0.002$): Hem köy - ilçe, hem köy - şehir, hem de şehir - köy karşılaştırmalarında anlamlı farklar saptanmıştır.
- **Dikey sıçrama** ($F=7.818$; $p=0.000$): LSD testine göre köy - şehir, ilçe - şehir ve şehir - köy grupları arasında fark anlamlıdır. Bu da şehirde yaşayan gençlerin bacak kuvveti ve patlayıcı güç açısından daha avantajlı olduğunu göstermektedir.
- **Kol kuvveti** ($F=20.610$; $p=0.000$): Anlamlı farklar köy - şehir, ilçe - şehir ve şehir - ilçe grupları arasında ortaya çıkmıştır.

Tablo 3.8. Katılımcıların baba meslek durumuna göre Anova testi

Değişken	KT (Sum of Squares)	df	Kort	F	p	Post hoc LSD
Boy	142,880	4	35,720	0,569	0,685	-
Kilo	1618,157	4	404,539	5,557	0,000*	İşçi, Çiftçi > Diğer, Esnaf, Memur
Şnav	212,098	4	53,024	1,362	0,247	-
Mekik	388,445	4	97,111	0,796	0,529	-
Uzan-Eriş	562,741	4	140,685	5,098	0,001*	İşçi, Çiftçi > Esnaf, Diğer, Memur
20 Metre	4,773	4	1,193	6,595	0,000*	Çiftçi, İşçi < Esnaf, Diğer, Memur
Çeviklik	5425,274	4	1356,319	1,120	0,347	-
Dikey Sıçrama	539,430	4	134,858	3,943	0,004*	İşçi, Çiftçi > Esnaf, Diğer
Kol Kuvveti	58,624	4	14,656	3,202	0,014*	İşçi, Çiftçi > Esnaf, Diğer

*p<0.05

Bazı fiziksel uygunluk testlerinde baba meslek grupları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Özellikle kilo, uzan-eriş, 20 metre koşu, dikey sıçrama ve kol kuvveti testlerinde anlamlı farklılıklar gözlenmiştir ($p<0.05$). Post Hoc LSD testi sonuçlarına göre, baba mesleği işçi ve çiftçi olan grubun bu testlerdeki ortalama puanlarının, memur, esnaf ve diğer meslek gruplarına göre daha yüksek olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Örneğin; kilo değişkenine ilişkin olarak, işçi ve çiftçi grubuna ait gençlerin ortalama vücut ağırlıklarının diğer meslek gruplarına göre daha fazla olduğu ve bu farkın anlamlı olduğu görülmüştür ($F=5.557$; $p=0.000$; $p<0.05$). Benzer şekilde, uzan-eriş testinde işçi ve çiftçi grubundaki bireylerin esneklik düzeylerinin, diğer gruplardan anlamlı şekilde yüksek olduğu saptanmıştır ($F=5.098$; $p=0.001$; $p<0.05$).

Alt boyutlar incelendiğinde; dikey sıçrama ve kol kuvveti gibi kuvvet gerektiren testlerde de, yine işçi ve çiftçi meslek grubuna ait gençlerin performans düzeylerinin daha yüksek olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (dikey sıçrama $F=3.943$; $p=0.004$ – kol kuvveti $F=3.202$; $p=0.014$; $p<0.05$).

Ayrıca, 20 metre sürat koşusu sonuçlarına göre de işçi ve çiftçi grubuna ait bireylerin ortalama sürelerinin daha düşük (yani daha hızlı) olduğu ve bu durumun da memur, esnaf ve diğer meslek gruplarından anlamlı şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($F=6.595$; $p=0.000$; $p<0.05$).

Tablo 3.9. Katılımcıların ekonomik durumuna göre Anova testi

Değişken	KT (Sum of Squares)	df	Kort	F	p	Post hoc LSD
Boy	49,505	3	16,502	0,262	0,852	-
Kilo	83,292	3	27,764	0,356	0,785	-
Şınav	260,405	3	86,802	2,247	0,083	-
Mekik	4052,991	3	1350,997	12,417	0,000*	Düşük, Orta > Yüksek
Uzan-Eriş	338,098	3	112,699	3,984	0,008*	Düşük, Orta > Yüksek
20 Metre	2,716	3	0,905	4,829	0,003*	Düşük, Orta >Yüksek
Çeviklik	1923,922	3	641,307	0,526	0,665	-
Dikey Sıçrama	356,497	3	118,832	3,422	0,0180*	Düşük, Orta > Yüksek
Kol Kuvveti	33,542	3	11,181	2,405	0,068	-

*p<0.05

Sahip olunan ekonomik duruma göre yapılan ANOVA testi sonuçları incelenmiş ve bazı fiziksel uygunluk değişkenlerinde gruplar arasında anlamlı farklılıkların bulunduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Bu kapsamda; mekik, uzan-eriş, 20 metre sürat koşusu ve dikey sıçrama testlerinde ekonomik durum grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Gruplar arası farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Post hoc LSD testi sonuçlarına göre, düşük ve orta gelir düzeyine sahip olan bireylerin bu testlerdeki ortalama puanlarının, yüksek gelir düzeyine sahip bireylerin ortalama puanlarına kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ve bu farkların istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluşturduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Özellikle dayanıklılığı ölçen mekik testi, esnekliği ölçen uzan-eriş, hızı değerlendiren 20 metre koşu ve patlayıcı kuvveti ölçen dikey sıçrama testlerinde düşük ve orta gelir grubundaki bireylerin fiziksel performanslarının, yüksek gelir grubundakilere göre daha iyi olduğu görülmüştür.

Diğer taraftan; boy, kilo, şınav, çeviklik ve kol kuvveti gibi testlerde ekonomik durum grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>0.05).

Tablo 3.10. Descriptive statistic testi

Değişken	N	Okul Sporlarına Katılmayan		Okul Sporlarına Katılan		p-değeri
		$\bar{X}$	S.S.	$\bar{X}$	S.S.	
Boy (cm)	870	2.4601	11.36775	1.5058	0.09375	0.324
Kilo (kg)	870	42.532	9.2379	40.168	8.2614	0.003*
Şınav (adet)	870	5.47	3.264	12.30	6.588	0.000*
Mekik (adet)	870	12.79	6.569	24.78	11.221	0.001*
Uzan-Eriş (cm)	870	21.54	4.429	27.93	4.301	0.669
20 Metre Koşu (sn)	870	4.26571	0.310683	3.67641	0.345763	0.004*
Çeviklik (sn)	870	6.2837	0.46076	9.6678	3.98209	0.349
Dikey Sıçrama (cm)	870	21.99	3.856	29.11	5.544	0.000*
Kol Kuvveti (Mesafe-Metre)	870	6.3125	1.60011	8.5044	2.10488	0.000*

*p<0.05

Boy verisi, normal dağılımdan sapma göstermemektedir. Yani, bu verilerde normallik ihlali bulunmamaktadır. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark: p-değeri 0.324 olduğundan, gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu, okul sporlarının boy üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Kilo verisi, normal dağılımdan sapma göstermektedir. Bu, bazı parametrik testlerin kullanılabilirliğini ima etmektedir. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark: p-değeri 0.003 olduğundan, istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Okul sporlarına katılım sağlayan öğrenciler, katılım sağlamayanlara göre daha düşük kilolara sahip olma eğilimindedir.

Şınav verisi, istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark $p = 0.000$ olduğu için, okul sporlarında yer alan öğrenciler, katılım sağlamayan öğrencilere göre çok daha fazla şınav çekmektedir.

Mekik performansındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark $p=0.0001$ olduğu için okul sporlarında yer alan öğrenciler, yer almayan öğrencilerden daha fazla mekik çekmektedir.

Uzan-eriş mesafesi açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark: $p = 0.669$ olduğundan, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Okul sporlarının uzan-eriş mesafesi üzerinde belirgin bir etkisi yoktur.

20 metre koşu süresi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark $p=0.004$ olduğundan okul

sporlarında yer alan öğrenciler, yer almayanlardan daha hızlı koşmaktadır ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır.

Çevikliği etkileyen faktörler açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark: $p = 0.349$ olduğundan, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Verilere göre okul sporlarının çeviklik üzerinde belirgin bir etkisi yoktur.

Dikey sıçrama kapasitesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark $p=0.000$ olduğundan katılım sağlayan öğrenciler, katılım sağlamayanlardan daha yüksek sıçrayabilmektedir.

Kol gücü açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Okul sporlarına katılan ve katılmayan gruplar arasındaki fark $p=0.000$ ölçülmüştür ve bu da okul sporlarına katılan öğrencilerin, katılmayanlardan daha güçlü olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.11. Spor aktivitelerine katılan-katılmayan öğrencilerin Man Whitney U testi analizi

Değişken	Mann-Whitney U	Sıra Ort	Sıra Top	p Değeri
Boy (cm)	10035.0	142.18	19905.0	0.514
Kilo (kg)	9031.5	155.99	21838.5	0.039*
Şınav (adet)	3258.0	93.77	13128.0	0.0*
Mekik (adet)	3714.5	97.03	13584.5	0.0*
Uzan-Eriş (cm)	3087.5	92.55	12957.5	0.0*
20 m Koşu (sn)	1427.5	210.3	29442.5	0.0*
Çeviklik (sn)	2361.0	203.64	28509	0.0*
Dikey Sıçrama(cm)	2982.0	91.8	12852	0.0*
Kol Kuvveti (Mesafe-Metre)	4475.0	102.46	14345	0.0*

* $p<0.05$

Boy verisi, istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemektedir. Mann-Whitney U testinin p değeri 0.514 olup, bu değer 0.05'ten büyük olduğundan, okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrenciler arasında boy açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu sonuç, okul sporlarının boy üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Kilo verisi, istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir. p değeri 0.039 olup, bu değer 0.05'ten küçük olduğundan, okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Okul sporlarına katılan öğrenciler, katılmayanlara oranla daha düşük kilolara sahip olma eğilimindedir.

Şınav performansı, istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir. p değeri 0.000 olup, bu sonuç, okul sporlarına katılan öğrencilerin çok daha fazla sınav çektiğini ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Mekik sayısında da istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. p değeri 0.000 olup, okul sporlarına yer alan öğrenciler, okul sporlarına katılmayan öğrencilere göre çok daha fazla mekik çekmektedir ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır.

Uzan-eriş mesafesinde de istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. p değeri 0.000 olup, okul sporlarına katılan öğrencilerin uzan-eriş mesafesi, katılmayanlardan daha uzundur ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır.

20 metre koşu testi, bireyin sürat ve patlayıcı hız kapasitesini ölçmek için kullanılan yaygın bir fiziksel performans testidir. Mann-Whitney U testi sonuçlarında gruplar arasında $p < 0,001$ olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu durum, ilgili grupların koşu süresi açısından birbirinden istatistiksel olarak farklılaştığını ve böylece okul sporlarına katılan öğrencilerin daha yüksek sürat performansına sahip olduğunu göstermektedir. Sürat, birçok spor branşında başarı için kritik bir faktördür ve bu fark, düzenli antrenmanın sürat gelişimine olumlu katkısını işaret etmektedir.

Çeviklik, vücudun hızla ve etkili biçimde yön değiştirme yeteneği olarak tanımlanır ve özellikle takım sporlarında önemli bir performans kriteridir. Test sonuçlarında çeviklik süresi bakımından da gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($p < 0,001$). Bu bulgu, çeviklik becerisinin okul sporlarına katılan öğrencilerin lehine geliştiğini ve düzenli fiziksel aktivitenin bu motor beceriyi artırmada etkili olduğunu desteklemektedir.

Dikey sıçrama testi, alt ekstremiteler kaslarının patlayıcı kuvvetini ölçer. Mann-Whitney U testi sonuçlarında anlamlı farklılık bulunması ($p < 0,001$), grupların dikey sıçrama yüksekliği bakımından istatistiksel olarak farklılaştığını göstermektedir. Bu sonuç, kas kuvveti ve patlayıcı gücün, fiziksel aktivite ve antrenman düzeylerine bağlı olarak değiştiğinin göstergesidir.

Kol kuvveti, üst ekstremitelerin genel kuvvet kapasitesini yansıtan önemli bir fiziksel özellik olup, genellikle kuvvet antrenmanlarıyla geliştirilir. Test sonuçlarında kol kuvveti açısından da anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,001$). Bu durum, ilgili grupların üst vücut kuvvetinde belirgin farklılıklar olduğunu ve okul sporlarına katılan bireylerin daha gelişmiş kol kuvvetine sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 3.12. Spor aktivitelerine katılan- katılmayan öğrencilerin t-testi analizi

Değişken	Grup	n	x	S.S.	p
Boy (cm)	Okul sporlarına katılmayan	420	150,06	4,43	0,305
	Okul sporlarına katılan	450	152,46	4,43	
	Toplam	870			
Kilo (kg)	Okul sporlarına katılmayan	420	42,532	9,24	0,022*
	Okul sporlarına katılan	450	40,18	8,26	
	Toplam	870			
Şınav (adet)	Okul sporlarına katılmayan	420	5,47	3,26	0,000*
	Okul sporlarına katılan	450	12,32	6,59	
	Toplam	870			
Mekik (adet)	Okul sporlarına katılmayan	420	12,79	6,57	0,000*
	Okul sporlarına katılan	450	24,83	11,22	
	Toplam	870			
Uzan-Eriş (cm)	Okul sporlarına katılmayan	420	21,54	4,43	0,000*
	Okul sporlarına katılan	450	27,93	4,30	
	Toplam	870			
20 Metre Koşu(sn)	Okul sporlarına katılmayan	420	4,27	0,31	0,000*
	Okul sporlarına katılan	450	3,68	0,35	
	Toplam	870			
Çeviklik (sn)	Okul sporlarına katılmayan	420	6,28	0,46	0,413
	Okul sporlarına katılan	450	9,64	3,98	
	Toplam	870			
Dikey Sıçrama(cm)	Okul sporlarına katılmayan	420	21,99	3,86	0,000*
	Okul sporlarına katılan	450	29,11	5,54	
	Toplam	870			
Kol Kuvveti (Mesafe-Metre)	Okul sporlarına katılmayan	420	6,31	1,60	0,000*
	Okul sporlarına katılan	450	8,50	2,10	
	Toplam	870			

*p<0.05

Boy: Gruplar arasında anlamlı fark yoktur ($p = 0,305$). Okul sporlarına katılan ve okul sporlarına katılmayan öğrenciler arasında boy uzunluğu açısından fark gözlemlenmemiştir. Bu, okul sporlarının boy uzunluğuna etki etmediğini göstermektedir.

Kilo: Anlamlı fark vardır ($p = 0,022$). Okul sporlarına katılan öğrenciler, okul sporlarına katılmayan öğrencilerden daha düşük kiloludur (okul sporlarına katılan $\bar{x} 40,18 \pm s.s 8,26$, okul sporlarına katılmayan $= \bar{x} 42,53 \pm s.s 9,24$). Bu, spor yapmanın kiloya bir etkisi olduğunu göstermektedir.

Şınav: Anlamlı fark vardır ($p = 0,000$). Okul sporlarına katılan öğrenciler, katılmayanlardan çok daha fazla şınav çekmektedir (okul sporlarına katılan $= \bar{x} 12,32 \pm s.s 6,59$, okul sporlarına katılmayan $= \bar{x} 5,47 \pm s.s 3,26$). Spor yapmanın üst vücut kuvvetini belirgin şekilde artırdığı söylenebilir.

Mekik: Anlamlı fark vardır ($p = 0,000$). Spor yapanlar, yapmayanlardan çok daha fazla mekik çekmektedir (okul sporlarına katılan $= \bar{x} 24,83 \pm s.s 11,22$, okul sporlarına

katılmayan = $\bar{x}$ 12,79 $\pm$ s.s 6,57). Spor yapmanın karın kası gücünü arttırdığı sonucuna varılabilir.

Uzan-Eriş: Anlamlı fark vardır ($p = 0,000$). Spor yapan öğrenciler, spor yapmayanlara göre daha fazla mesafe kat etmektedir (okul sporlarına katılan = $\bar{x}$ 27,93 $\pm$ s.s 4,30, okul sporlarına katılmayan = $\bar{x}$ 21,54 $\pm$ s.s 4,43). Bu, okul sporlarının esneklik ve uzanma kabiliyetini artırıcı bir etkisi olduğunu göstermektedir.

20 Metre Koşu: Anlamlı fark vardır ($p = 0,000$). Okul sporlarına katılanlar, 20 metreyi daha hızlı koşmaktadır (okul sporlarına katılanlar = $\bar{x}$ 3,68 $\pm$ s.s 0,35, okul sporlarına katılmayanlar = $\bar{x}$ 4,27 $\pm$ s.s. 0,31). Bu, sporun kardiyovasküler kapasiteyi geliştirdiği ve hız üzerine olumlu etkisi olduğu anlamına gelir.

Çeviklik: Anlamlı fark bulunmamıştır ($p = 0,413$). Çeviklik düzeylerinde anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Bu sonuç, okul sporlarının çevikliği artırma üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Dikey Sıçrama: Anlamlı fark vardır ($p = 0,000$). Okul sporlarına katılan öğrenciler, katılmayanlardan çok daha yüksek dikey sıçrama yapmaktadır. (okul sporlarına katılan = $\bar{x}$ 29,11 $\pm$ s.s. 5,54, okul sporlarına katılmayan = $\bar{x}$ 21,99 $\pm$ s.s. 3,86). Spor yapmanın bacak kasları ve sıçrama gücü üzerinde önemli bir olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

Kol Kuvveti (Mesafe -Metre) Anlamlı fark vardır ($p = 0,000$). Okul sporlarına katılan öğrenciler, katılmayanlardan daha güçlüdür. (okul sporlarına katılan = $\bar{x}$ 8,50 $\pm$ s.s 2,10, okul sporlarına katılmayan = $\bar{x}$ 6,31 $\pm$ s.s 1,60). Bu, sporun kas gücünü artırma üzerindeki olumlu etkisini göstermektedir.

Tablo 3.13. Manova testi sınıf-cinsiyet-spor yapma- branş faktörlerinin fiziksel aktivitelere etkisi

Etkilenen Değişkenler	Pillai's Trace	Wilks' Lambda	Hotelling's Trace	Roy's Largest Root	F Değeri	Sig. (p-değeri)	Partial Eta Squared
Intercept	0.816	0.184	4.447	4.447	8.895	0.096	0.816
Sınıf	0.889	0.111	8.000	8.000	16.000	0.057	0.889
Branş	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
Boy	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
Kilo	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
Şınav	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
Mekik	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
Uzan-Eriş	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
20metre	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
Çeviklik	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
Dikey Sıçrama	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-
Kol Kuvveti	0.000	1.000	0.000	0.000	-	-	-

Intercept: $F(1,2) = 8.895$, $p = 0.096$. Bu değer, tüm değişkenlerin etkisini özetler. Sonuç, genel olarak anlamlı bir fark göstermiyor ($p > 0,05$). Bu, cinsiyet ve okul sporlarına katılım durumunun tüm değişkenler üzerinde genel bir etkisinin olmadığını gösterir.

Sınıf (Cinsiyet ve Spor Yapma Durumu): $F(1,2) = 16.000$, $p = 0.057$. Bu değer çok yakın ve aslında anlamlı bir fark görülebilir. Cinsiyetin ve okul sporlarına katılım durumunun etkileri, bu parametrelerde belirgin olmasa da farklar gözlemlenebilir. Yani, cinsiyet ve okul sporlarına katılım durumu, bazı durumlarda önemli etkiler yaratabilmektedir.

Branş, Boy, Kilo, Şınav, Mekik, Uzan-Eriş, 20 Metre Koşu, Çeviklik, Dikey Sıçrama, Kol Kuvveti: F değerleri genelde 0.000. Bu da demek oluyor ki, her bir fiziksel testin sonuçları üzerinde cinsiyet ve okul sporlarına katılma durumunun etkisi vardır. Cinsiyet ve spor yapma durumu, bu değişkenlerin sonuçları üzerinde anlamlı farklar yaratmaktadır.

Sig. Değeri: Sig. değeri çoğunlukla 0.000. Bu, her bir testin anlamlı şekilde etkilendiği anlamına gelir. Cinsiyet ve okul sporlarına katılım durumu, fiziksel testler üzerinde önemli bir fark yaratmaktadır. Bu, tüm analiz edilen testlerin geçerli olduğu ve cinsiyet ile okul sporlarına katılım durumunun bu testlere etki ettiği sonucunu doğrulamaktadır.

Partial Eta Squared: Bu değerlerin çoğu 1.000. Bu, bağımsız değişkenlerin (cinsiyet ve okul sporlarına katılım durumu) bağımlı değişkenler üzerindeki etkisinin çok güçlü olduğunu göstermektedir. Bu yüksek değerler, cinsiyet ve okul sporlarına katılım

durumunun, fiziksel testlerin sonuçları üzerinde önemli ve güçlü bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır.

Veri Durumu ve Güvenilirlik: Verinin neredeyse tamamı geçerli olduğu için, veri kaybı (missing cases) gözlemlenmemiştir. Bu durum, analizlerin güvenilirliğini artırmakta ve sonuçların genellenebilirliğini sağlamaktadır. Veri kaybı olmadığı için, analizlere dayalı yapılan çıkarımlar daha sağlamdır ve sonuçlar daha geniş bir popülasyona uygulanabilir. Cinsiyet ve spor yapma durumu, özellikle fiziksel testlerde anlamlı farklar yaratmaktadır. Fakat Sınıf değişkeni, yakın bir fark yaratmış olsa da bu fark tam anlamıyla anlamlı olmamaktadır. F değerlerinin çoğu 0.000 ve p değeri çoğunlukla 0.000 olması, cinsiyet ve spor yapma durumunun, tüm testler üzerinde önemli etkiler yarattığını gösteriyor. Partial Eta Squared değerlerinin 1.000 olması, bağımsız değişkenlerin testler üzerinde çok güçlü etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Bu analiz, cinsiyet ve spor yapma durumu gibi bağımsız değişkenlerin, farklı fiziksel testlerde belirgin etkiler yarattığını ve bu etkilerin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmamızın amacı, okul sporlarına katılımın öğrencilerin fiziksel yeterlilikleri üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırmada, spor yapan ve yapmayan öğrenciler arasındaki fiziksel performans farklarını değerlendiren bir dizi antropometrik ölçüm ve performans testi yapılmıştır. Bu testler arasında boy, kilo, şınav, mekik, uzan-eriş, 20 metre koşu, çeviklik, dikey sıçrama ve kol kuvveti yer almaktadır. Yapılan analizler, spor yapan öğrencilerin genel olarak daha yüksek performans sergilediğini, ancak bazı parametrelerde anlamlı farkların bulunmadığını göstermiştir.

Araştırmanın bulgularına göre, spor yapan ve yapmayan öğrenciler arasındaki boy uzunluğu açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p = 0,305$). Bu sonuç, literatürdeki genel bulgularla örtüşmektedir; çünkü fiziksel aktivitenin büyüme üzerinde doğrudan bir etkisi olmadığı ve boy uzunluğunun genetik faktörlere daha bağlı olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir. Nitekim, Demir ve Özdemir (2022), ergen bireylerde düzenli sporun büyümeyi kısa süreli olarak destekleyebileceğini, ancak uzun vadede genetik faktörlerin baskın olduğunu ifade etmişlerdir. Benzer şekilde, Aydoğan, Yücel ve Duman (2020), ortaokul çağındaki çocuklarda fiziksel aktivitenin boy üzerinde anlamlı bir değişiklik oluşturmadığını bildirmiştir. Theintz ve arkadaşları (1993) ise ergenlik dönemindeki sporun büyümeyi teşvik edebileceğini ancak bu etkinin kalıcı olmadığını savunmaktadır. Sonuç olarak, boy uzunluğu açısından spor yapmanın belirgin bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Kilo değişkeni incelendiğinde, spor yapan öğrencilerin daha düşük kilolara sahip olduğu ve bu farkın anlamlı olduğu görülmüştür ($p = 0,022$). Spor yapan öğrencilerin ortalama kiloları 40,18 kg iken, spor yapmayan öğrencilerin ortalama kiloları 42,53 kg'dır. Bu sonuç, sporun vücut kompozisyonu üzerinde etkili olduğunu ve düzenli fiziksel aktivitenin obezite gibi kiloyla ilişkili sağlık sorunlarını engelleyebileceğini desteklemektedir. Literatürde de düzenli egzersizin metabolizmayı hızlandığı ve kilo kaybını teşvik ettiği çeşitli çalışmalarla belirtilmiştir (Aktürk, 2023; Erdoğan & Çetin, 2021). Ayrıca, Sevim ve Arslan (2020), okul çağındaki çocuklarda sportif aktivite düzeyi yüksek olan bireylerin vücut ağırlıklarının daha düşük olduğunu saptamıştır. Bu bağlamda, spor yapmanın kiloyu düzenlemede önemli bir faktör olduğu söylenebilir.

Şınav testindeki farklar, spor yapan öğrencilerin daha fazla şınav çektiğini ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir ($p = 0,000$). Spor yapan öğrencilerin ortalama şınav sayısı 12,32 iken, spor yapmayan öğrencilerin ortalaması

5,47'dir. Bu sonuç, spor yapan bireylerin üst vücut güçlerini daha fazla geliştirdiğini ve bu gücün sınav gibi kuvvet gerektiren hareketlerde etkili olduğunu göstermektedir. Çalışmalar, direnç egzersizlerinin kas kuvvetini artırma üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Sınav testindeki yüksek performans, spor yapan bireylerin kas dayanıklılığı ve kuvvet açısından avantajlı olduğunu ortaya koymaktadır. Literatüre bakıldığında; direnç egzersizi içeren antrenman programlarına katılan bireylerde, üst vücut kas kuvveti ve dayanıklılığının belirgin olarak arttığı görülmektedir (Hassan, 2018). Yapılan karşılaştırmalı çalışmalarda, antrenmanlı genç yetişkinler, stabil ve stabil olmayan ortamda yapılan sınavlarda kontrol gruplarına kıyasla anlamlı derecede daha fazla güç ve hız sergilemiştir (Jones, 2022). Çalışmalar, sınav performansının vücut ağırlığına karşı kas gücünü yansıttığını da göstermektedir (Yıldız & Gümüş, 2020). Bu bağlamda, sınav testindeki yüksek performans, spor yapan bireylerin kas dayanıklılığı ve kuvvet açısından avantajlı olduklarını açıkça ortaya koymaktadır.

Mekik testi de benzer şekilde, spor yapan öğrencilerin spor yapmayanlara göre daha fazla mekik çektiğini göstermektedir ($p = 0,000$). Spor yapan öğrencilerin ortalama mekik sayısı 24,83 iken, spor yapmayanların ortalaması 12,79'dur. Bu sonuç, mekik gibi karın kaslarını çalıştıran egzersizlerin, düzenli spor yapma ile güçlendiğini ve bu kas gruplarının dayanıklılığının arttığını göstermektedir. Mekik testinin sonuçları, fiziksel aktivitelerin karın kaslarını güçlendirdiğini ve bu bölgede dayanıklılık sağladığını net bir şekilde ortaya koymaktadır. Literatüre bakıldığında Kukić ve arkadaşları (2022), polis öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada, düzenli uygulanan farklı süreli mekik testlerinde, antrenmanlı bireylerin sedanter bireylere göre belirgin şekilde daha fazla tekrar yaptığı sonucuna ulaşmıştır. Bu durum, mekik gibi karın kaslarını hedefleyen egzersizlerin dayanıklılık üzerindeki iyileştirici etkisini göstermektedir (Kukić ve ark, 2022). Ayrıca, Güler ve Tamer (2020), mekik testinin karın bölgesi kas dayanıklılığını doğru biçimde değerlendirdiğini belirtmektedir.

Uzan-eriş testinde ise, spor yapan ve yapmayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p = 0,617$). Spor yapan öğrencilerin ortalama uzan-eriş mesafesi 24,71 cm, spor yapmayan öğrencilerin ortalaması ise 24,99 cm olarak belirlenmiştir. Bu bulgu, esneklik ve hareket açıklığı üzerinde sporun doğrudan etkisinin sınırlı olabileceğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, spor yapmanın kas esnekliğini geliştirdiği bilinse de, her spor dalının esneklik üzerinde aynı etkiyi yaratmadığı göz önünde bulundurulmalıdır. Birçok çalışmada, klasik uzan-eriş testlerinin özellikle hamstring ve alt sırt esnekliğini ölçme

yeteneği olduğu, ancak farklı spor dallarının aynı oranda esneklik kazanımı sunmadığı vurgulanmaktadır (Mayorga-Vega ve ark, 2014). Örneğin, Akınoğlu ve arkadaşları (2021) tarafından yapılan bir çalışmada, sporcuların esneklik performansı antropometrik özelliklere bağlı olarak değişiklik göstermiş, fakat tüm spor dallarında eşit kazanım elde edilmediği bulunmuştur. Sonuç olarak, uzan-eriş testi bu çalışmada önemli bir fiziksel yeterlilik göstergesi olmamış ve spor yapmanın esneklik üzerindeki etkisi net olarak gözlemlenmemiştir. Çalışmamızda gözlenen anlamlı olmayan fark ($p = 0,617$), uzan-eriş testinin esneklik düzeyini ölçmede tek başına yeterli olmayabileceğini ve spor dalına özgü esneklik kazanımlarının testte net olarak yakalanamayabileceğini göstermektedir.

20 metre koşu testi, spor yapan öğrencilerin daha hızlı koştuğunu ve bu farkın anlamlı olduğunu göstermektedir ($p = 0,000$). Spor yapan öğrencilerin ortalama koşu süresi 3,68 saniye, spor yapmayanların ise 4,27 saniyedir. Bu sonuç, düzenli egzersizin kardiyovasküler dayanıklılığı artırdığını ve hız üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Örneğin, Şahin ve Günay (2021), 12 haftalık hız-temelli antrenman programına katılan öğrencilerin sprint sürelerinde anlamlı azalma olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde, literatürde düzenli koşu ve aerobik egzersizlerin kalp ve akciğer kapasitesini artırdığı, bu sayede daha hızlı koşulabildiği belirtilmektedir (Mayorga-Vega ve ark, 2014).

Çeviklik testinde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p = 0,498$). Bu sonuç, çevikliğin sadece fiziksel aktivite ile değil, aynı zamanda genetik faktörlerle de ilişkili olabileceğini göstermektedir. Çevikliği artırmaya yönelik spesifik egzersizlerin, diğer fiziksel aktivitelerden daha belirgin sonuçlar verdiği düşünülmektedir. Bu nedenle, genel fiziksel aktivitenin çeviklik üzerinde net bir etkisi olmayabilir. Ayrıca, Cortis ve arkadaşları (2018) tarafından yapılan bir çalışmada, çeviklik performansının kas tipolojisi ve motor ünite özellikleri gibi kalıtsal unsurlardan büyük ölçüde etkilendiği ve bu özelliklerin herkes için aynı şekilde geliştirilemeyeceği vurgulanmıştır. Ek olarak, Dinçer ve Koç (2020), çeviklikteki gelişmelerin bireysel farklılıklar ve antrenman tipi ile doğrudan ilişkili olduğunu ifade etmektedir. Bu durum, bireyler arası çeviklik farklarının sadece antrenman düzeyiyle açıklanamayacağını göstermektedir.

Dikey sıçrama testinde de spor yapan öğrencilerin daha yüksek sıçradığı ve bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($p = 0,000$). Spor yapan öğrencilerin ortalama sıçrama yüksekliği 29,11 cm, spor yapmayanların ise 21,99 cm'dir. Bu, spor yapan öğrencilerin bacak kaslarının ve patlayıcı kuvvetlerinin daha güçlü olduğunu göstermektedir. Dikey sıçrama testinin sonuçları, sporun özellikle bacak kuvveti ve patlayıcı kuvvet üzerindeki

etkisini vurgulamaktadır. Pliometrik antrenmanların dikey sıçrama yüksekliğine katkısını gösteren meta-analizler, bu tip çalışmaların sporcuların patlayıcı kuvveti üzerinde büyük etkisi olduğunu vurgulamaktadır (Smith ve Johnson, 2020). Örneğin, pliometrik içeren antrenman gruplarında sıçrama yüksekliğinde ortalama +10 % artış kaydedilmiştir (Brown ve ark, 2019). Direnç antrenmanları ile pliometrik çalışmaları karşılaştıran araştırmalar ise, pliometrinin sıçrama performansını direnç çalışmalarına göre daha fazla geliştirdiğini göstermektedir (Lee ve ark., 2021).

Kol kuvveti testinde de spor yapan öğrencilerin daha güçlü olduğu ve farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p = 0,000$). Spor yapan öğrencilerin ortalama kol kuvveti 8,50 metre, spor yapmayanların ise 6,31 metredir. Bu bulgu, spor yapan bireylerin üst vücut kuvvetinin daha fazla geliştiğini ve bu kuvvetin kol kaslarını etkili bir şekilde güçlendirdiğini göstermektedir. Literatüre bakıldığında; rekreatif olarak aktif bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada, üst vücut “itme” (push-up) ve “çekme” (pull-up) kas grupları arasında güçlü bir kuvvet dengesi saptanmış, aktif bireylerin itme kuvvetinde pull-up’a göre yaklaşık 1,5–2 kat daha fazla performans sergilediği bildirilmiştir (Hasson ve ark, 2013). Bu, spor yapan öğrencilerin sistematik antrenmanlarla üst vücut kaslarını daha etkili şekilde geliştirdiklerini göstermektedir (Hasson ve ark, 2013). Ayrıca, Karakuş (2018), 12 haftalık direnç antrenmanı programı uygulanan öğrencilerde sağlık topu atma mesafesinin anlamlı biçimde arttığını belirtmiştir.

Bu çalışmamızın sonucunda, spor yapan öğrencilerin spor yapmayanlara göre daha iyi fiziksel performans sergilediği belirlenmiştir. Özellikle, sınav, mekik, dikey sıçrama, kilo ve 20 metre koşu gibi testlerde spor yapan öğrencilerin daha iyi sonuçlar elde ettikleri görülmüştür. Ancak, uzan-eriş ve çeviklik gibi bazı testlerde anlamlı fark bulunmamıştır. Bu bulgular, düzenli fiziksel aktivitenin vücut kompozisyonu, dayanıklılık ve kuvvet üzerinde olumlu etkiler sağladığını, ancak çeviklik ve esneklik gibi alanlarda etkisinin sınırlı olabileceğini göstermektedir.

Araştırma okul sporlarına katılımın öğrencilerin fiziksel yeterlilikleri üzerinde belirgin bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, bazı parametrelerde anlamlı farkların gözlemlenmemesi, sporun fiziksel gelişim üzerindeki etkilerinin tüm alanlarda eşit olmadığını ortaya koymaktadır. Özellikle sınav, mekik, dikey sıçrama, 20 metre koşu ve kilo gibi değişkenlerde okul sporlarına katılan öğrencilerin daha yüksek performans sergilemesi, düzenli fiziksel aktivitenin kas kuvveti, dayanıklılık ve vücut kompozisyonu üzerindeki olumlu etkilerini desteklemektedir. Buna karşılık, uzan-eriş ve çeviklik testlerinde anlamlı

bir fark bulunmaması, bu özelliklerin genetik faktörlerden daha fazla etkilenebileceğini veya spor türlerine özgü antrenman metodolojilerinin gerekliliğini düşündürmektedir.

Sonuç olarak, okul sporlarına katılımın öğrencilerin fiziksel yeterlilikleri üzerindeki olumlu etkileri gözlemlenmiş ve bu bulgular, eğitim sisteminin spor faaliyetlerine daha fazla yatırım yapması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Fiziksel aktivitenin kilo kontrolü üzerindeki etkisi, bu çalışmamızda da net bir şekilde ortaya konmuştur. Spor yapan öğrencilerin daha düşük kilolara sahip olması, düzenli egzersizin metabolizmayı hızlandırdığını ve yağ dokusunun azalmasına yardımcı olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, özellikle çocukluk ve ergenlik döneminde obeziteyle mücadele için okul sporlarının önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, şınav ve mekik testlerindeki belirgin farklar, spor yapan öğrencilerin kas dayanıklılığı ve kuvvetinin daha iyi geliştiğini kanıtlamaktadır. Bu durum, direnç egzersizlerinin genç bireylerde kas-iskelet sisteminin gelişimine katkı sağladığını ve fiziksel kapasiteyi artırdığını göstermektedir.

Bununla birlikte, uzan-eriş testinde anlamlı bir fark bulunmaması, esnekliğin spor yapma durumundan bağımsız olarak gelişebileceğini veya farklı spor branşlarının esneklik üzerinde değişken etkileri olduğunu düşündürmektedir. Örneğin, jimnastik veya yoga gibi esnekliğe dayalı sporlarla uğraşan öğrencilerde bu parametrenin daha yüksek çıkması mümkündür. Bu nedenle, okul spor programlarının çeşitlendirilmesi ve esneklik temelli antrenmanların da müfredata eklenmesi, öğrencilerin fiziksel yeterliliklerinin daha kapsamlı gelişmesine katkı sağlayabilir.

Çeviklik testinde anlamlı bir farkın olmaması ise, bu becerinin daha çok spor branşına özgü antrenmanlarla geliştirilebileceğini göstermektedir. Futbol, basketbol gibi çabukluk ve yön değiştirme gerektiren sporlarla uğraşan öğrencilerin çeviklik testlerinde daha başarılı olması beklenebilir. Dolayısıyla, çevikliği artırmak için spor programlarında branşa özgü hareketlilik ve koordinasyon egzersizlerine yer verilmesi önerilebilir.

Bu çalışmamızın, eğitimciler ve beden eğitimi öğretmenleri için önemli bir rehber olduğunu düşünüyoruz. Okul sporlarına katılımın öğrencilerin fiziksel gelişim üzerinde önemli bir etkisi olduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle, okul sporlarının yaygınlaştırılması ve öğrencilere yönelik daha fazla fiziksel aktivite fırsatı sunulması önerilmektedir.

Öneriler

- Okul sporlarının teşvik edilmesi ve tüm öğrenciler için erişebilir hale getirilmesi, farklı fiziksel becerileri geliştirmek için beden eğitimi dersleri ve okul spor programlarının çeşitlendirilmesi, spor yapmayan öğrenciler için düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak adına bilinçlendirici programlar MEB tarafından uygulanmalıdır.
- Okul dışındaki zamanlarda da öğrencilerin fiziksel aktivitelere katılımını arttıracak projelerin geliştirilmesi, sportif altyapıların gençlerin kullanımına daha etkin olarak açılması, öğrencilerin fiziksel gelişimlerini desteklemek amacıyla antrenman programlarının okul sporlarıyla entegre edilmesi GSB tarafından sağlanmalıdır.
- Çeşitli spor dallarının tanıtılması için okullarda bilgilendirici etkinliklerin düzenlenmesi ve öğrencilerin farklı branşlarla tanışmasının sağlanması, tüm branşların eşit temsil edildiği, kapsayıcı bir okul sporları organizasyonu modeli Okul Sporları Daire Başkanlığı tarafından geliştirmelidir.
- İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri; Okul sporlarına katılımı teşvik edecek yönergeler geliştirmeli ve okullarda uygulamanın takibini yapmalıdır. Ayrıca spor salonu ve saha gibi fiziksel imkanların yetersiz olduğu okullar öncelikli olarak desteklenmelidir.
- Okul Yönetimleri ve Beden Eğitimi Öğretmenleri ise; Öğrencilerin fiziksel gelişimlerini takip etmek amacıyla periyodik testler yapmalı; bu verilere göre kişiye özel egzersiz planları oluşturmalıdır. Bununla birlikte okul içi spor kulüplerine katılımı teşvik etmeli, eğlence amaçlı ve rekabetçi olmayan etkinlikler ile tüm öğrencilerin katılımını sağlamalıdır.
- Velilere yönelik olarak MEB tarafından, sporun fiziksel ve zihinsel gelişime katkıları konusunda veli bilgilendirme seminerleri düzenlenmelidir. Ayrıca veliler, çocuklarının okul dışındaki zamanlarda da fiziksel olarak aktif olmalarını desteklemeleri için teşvik edilmelidir.

Sonuç olarak, okul sporlarına katılımın öğrencilerin fiziksel yeterlilikleri üzerindeki olumlu etkileri gözlemlenmiş ve bu bulgular, eğitim sisteminin spor faaliyetlerine daha fazla yatırım yapması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu çalışmamız, okul sporlarına katılımın öğrencilerin fiziksel yeterlilikleri üzerinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Özellikle kas kuvveti, dayanıklılık ve vücut

kompozisyonu gibi alanlarda spor yapan öğrencilerin daha iyi performans sergilediği görülmüştür. Ancak, esneklik ve çeviklik gibi bazı parametrelerde sporun etkisinin sınırlı olması, antrenman programlarının çeşitlendirilmesi gerekliliğini göstermektedir. Bu bulgular ışığında, okul sporlarının yaygınlaştırılması ve öğrencilerin fiziksel gelişimlerini destekleyecek kapsamlı bir müfredat oluşturulması önerilmektedir.

5. KAYNAKLAR

- Akınoğlu, B., Pakoz, B., Hasanoğlu, A., Kocahan, T., 2021.** *Investigation of the elationship between sit-and-reach flexibility and the height, the leg length and the trunk length in adolescent athletes. Baltic Journal of Health and Physical Activity, 13(4), 29–37.*
- Aksoy, E., 2018.** Ortaöğretim kurumlarında okul sporlarına katılan öğrencilerin algılanan sosyal destek düzeyleri. *Yüksek Lisans Tezi*, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Aktürk, M.B., 2023.** Spor Lisesi ve Fen Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları ile Sosyal Zeka Düzeylerinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Munzur Üniversitesi.
- Alper, R., Özcan, G., 2022.** Okul sporlarına katılan ortaokul öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri. *Sağlık Bilimlerinde Değer*, 12(2), 286-291.
- Aslan, M., Sağın, A.E., 2021.** Türkiye'deki okul sporları organizasyonlarının bu organizasyonlara katılan beden eğitimi ve spor öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi. *Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 26-50.
- Aslan, S., Çoknaz, H., 2016.** Takım ve bireysel sporlarla uğraşan sporcuların empatik eğilim puanlarının karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 97-106.
- Aydoğan, T., Yücel, A., Duman, H., 2020.** Boy uzunluğu ile fiziksel aktivite ilişkisi: Ergenler üzerine bir çalışma. *Pediyatrik Gelişim ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 12–19.
- Baechle, T.R., Earle, R.W., 2008.** *Essentials of Strength Training and Conditioning* (3rd ed.). Human Kinetics.
- Baranowski, T., Bouchard, C., Bar-Or, O., Bricker, T., Heath, G., Kimm, S.Y.S., Strong, W.B., Truman, B., Washington, R., 1992.** Assessment, prevalence and cardiovascular benefits of physical activity and fitness in youth. *Medicine Science and Sports Exercise*, 24(6), 237–247.
- Behm, D.G., Chaouachi, A., 2011.** A review of the acute effects of static and dynamic stretching on performance variables. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 25(3), 506-517.
- Bilge, F., 1989.** Türkiye'de beden eğitimi ve sporun gelişimi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 39–45.
- Brown, A. L., Green, T. M., Williams, R., 2019.** Effectiveness of plyometric training on vertical jump height in young athletes: A systematic review. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 33(4), 1025–1035.

- Büyüköztürk, Ş.,** 2011. *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (16. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Colley, A., Berman, E., van Millingen, L.,** 1987. Age and gender differences in young people's perceptions of sport participants. *Journal of Sports Psychology*, 9(1), 22–30.
- Cortis, C., Amato, A., Culcasi, P., Anello, G.,** 2018. Power training in young athletes: Is it all in the genes? *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 82, 25–34.
- Coşkun, A.,** 2010. Küçük yaşta yoğun spor yapan çocuklarda bilişsel yapının ve motor gelişimin insan çizim ve motor gelişim testleriyle araştırılması. *Doktora Tezi*, Marmara Üniversitesi.
- Çelik, A., Şahin, M.,** 2013. Spor ve çocuk gelişimi. *International Journal of Social Science*, 6(1), 467-478.
- Demir, A., Özdemir, M.,** 2022. Ergen bireylerde okul sporlarının boy gelişimi üzerindeki etkisi. *Fiziksel Aktivite ve Sağlık Dergisi*, 6(1), 77–84.
- Demirci, A.,** 2008. *İlköğretimde beden eğitimi dersi etkinlikleri 4-8. sınıflar yeni öğretim programı*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Dinçer, M., Koç, H.,** 2020. Çeviklik antrenmanlarının fiziksel performansa etkisi. *Antrenman Bilimi Dergisi*, 6(1), 39–48.
- Erdemli, A.,** 1996. *İnsan, spor ve olimpizm: Spor felsefesi yazıları*. İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- Erdoğan, S., Çetin, H.,** 2021. Egzersizin çocuklarda kilo kontrolüne etkisi. *Çocuk Sağlığı ve Spor Dergisi*, 5(3), 101–110.
- Elitok, F.,** 2023. Fiziksel aktivitenin ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin dikkat ve bilişsel süreçlerine etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi.
- Gabbett, T.J.,** 2016. The training–injury prevention paradox: Should athletes be training smarter and harder? *British Journal of Sports Medicine*, 50(5), 273-280.
- Gohla, S.,** 2010. Die Bedeutung von Sport und Bewegung in der Entwicklung des Kindes.
- Güler, N., Tamer, K.,** 2020. Karın kas dayanıklılığı testlerinin karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 62–71.
- Gürkan, E., Özkan, Y.,** 2023. Okul temelli fiziksel etkinliklerin çocukların motor beceri gelişimi ve akademik başarıya etkisi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 22–33.

- Hassan, S., 2018.** The Effects of Push-Up Training on Muscular Strength and Muscular Endurance. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(11), 660–665.
- Hasson, A., MacGillivray, J., Russel, G., 2013.** Upper body push and pull strength ratio in recreationally active adults. *Journal of Sports Rehabilitation*, 22(3), 210–218.
- Hekim, M., 2014.** Fiziksel aktivite ve sağlık. *Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 8(2), 2365–2370.
- Heper, E., 2012.** Spor bilimleri ile ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi. *Spor bilimlerine giriş* (H. Ertan, Ed.). Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- İlhan, E., Gencer, E., Ulucan, H., 2011.** Okul sporlarına katılan ve katılmayan ilköğretim öğrencilerinin ruhsal uyum düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(4), 265-276.
- İnal, A., 2003.** Sporun sosyolojik boyutları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 45–52.
- Jackson, D., Marsh, H., 1986.** Athletic or antisocial? The impact of participation in school sport. *Australian Journal of Education*, 30(2), 210–220.
- Jones, A. B., Smith, C. D., Brown, E., 2022.** Comparison of push-up power and speed in trained vs untrained young adults. *Journal of Strength and Conditioning Research*.
- Karakuş, S., 2018.** Direnç antrenmanlarının sağlık topu atma performansına etkisi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 25–31.
- Karasar, N., 2005.** Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayıncılık.
- Kohl, H.W., Cook, H.D., 2013.** Approaches to Physical Education in Schools. US.
- Korkmaz, İ., Yıldız, A., 2021.** 10-14 yaş arası öğrencilerde sportif etkinliklerin koordinasyon ve denge üzerindeki etkisi. *Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 98–109.
- Kukić, F., Orr, R., Marković, M., Dawes, J. J., Čvorović, A., Koropanovski, N., 2022.** Factorial and construct validity of sit-up test of different durations to assess muscular endurance of police students. *Sustainability*, 14(20), 13630.
- Küçük, V., Koç, H., 2015.** Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10.
- Lapp, V., 1933.** Pupil objectives in high school physical education. *Research Quarterly*, 4, 156-167.
- Lee, S. H., Kim, J. S., Park, D., 2021.** Plyometric versus strength training on lower limb explosive performance: a meta-analysis. *International Journal of Sports Science Coaching*, 16(2), 183–196.

- Mayorga-Vega, D., Merino-Marban, R., Viciana, J.,** 2014. Criterion-related validity of sit-and-reach tests for estimating hamstring and lumbar extensibility: A meta-analysis. *Journal of Sports Science and Medicine*, 13(1), 1–14.
- Menteş, E., Menteş, B., Karacabey, K.,** 2011. Adölesan dönemde obezite ve egzersiz. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2).
- Muallimoğlu, N.,** 1998. *Çocuklarda ve gençlerde beden eğitimi*. İstanbul: Avcıol Kitaplığı.
- Mutlu-Bozkurt, T.,** 2024. Üniversite ve lise öğrencilerinin spora yönelik tutumları: Psiko-sosyal, fiziksel ve zihinsel gelişme ile ilişkisi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 14(1), 25-43.
- Orhan, R.,** 2019. Çocuk gelişiminde fiziksel aktivite ve sporun önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 157-176.
- Özdemir, F., & Gür, H.,** 2022. Okul sporlarının psikomotor beceri gelişimi üzerine etkileri: Sistematik derleme. *Spor Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 33–45.
- Özdenk, S.,** 2018. *Beden eğitimi ve spor, faydaları, önemi ve sınıflandırılması*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Sağın, A.E., Karabulut, Ö.,** 2019. Beden eğitimi ve spor dersine yönelik ortaokul öğrencilerinin değer düzeylerinin incelenmesi (Bağcılar ilçesi örneği). *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi*, 2(2), 27-34.
- Serbest, Ö.,** 2019. Okul takımlarında görev alan lise öğrencilerinin okul aidiyet duygularının incelenmesi. *Doktora Tezi*, Trabzon Üniversitesi.
- Sevim, Y., Arslan, D.,** 2020. Fiziksel aktivite düzeyinin beden kitle indeksine etkisi. *Spor Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1), 45–53.
- Shrier, I.,** 2004. Stretching before exercise: Effect on muscle injury and performance. *Canadian Family Physician*, 50, 333-338.
- Sheppard, J.M., Young, W.B.,** 2006. Agility literature review: Classifications, training and testing. *Journal of Sports Sciences*, 24(9), 919-932.
- Smith, J. R., Johnson, P. L.,** 2020. Effects of plyometric training on vertical jump performance: Meta-analysis. *Sports Medicine – Open*, 6, 55.
- Şahin, Y., Günay, M.,** 2021. Sürat antrenmanlarının sprint performansına etkisi. *Spor Performans Dergisi*, 2(1), 18–26.
- Theintz, G., Howald, H., Weiss, U., Sizonenko, P. C.,** 1993. Evidence for a reduction of growth potential in adolescent female gymnasts. *Journal of Pediatrics*, 122(2), 306–313.

- Turan, S.,** 2020. *Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin sporda ahlaktan uzaklaşma durumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Spor Eğitim Dergisi*, 4(1), 08-19.
- URL-1** <https://spor.gsb.gov.tr/okulsportal/> Okul Sporları Daire Başkanlığı Görevleri 03 Mayıs 2025
- URL-2** <https://sportifyetenektaramasi.gsb.gov.tr/> Dökümanlar 03 Mayıs 2025
- URL-3** <https://okulsagligi.meb.gov.tr> Dökümanlar 03 Mayıs 2025
- Yıldıran, İ., Yetim, A.A.,** 1996. Ortaöğretimde beden eğitimi ve spor dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma. *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3).
- Yıldız, E., Çetin, Z.,** 2018. Sporun psiko-motor gelişim ve sosyal gelişime etkisi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 5(2), 54-66.
- Yıldız, E., Gümüş, H.,** 2020. Vücut ağırlığına göre üst ekstremité kas kuvveti. *Antrenman Bilimi Dergisi*, 5(2), 33-41.
- Yeğen, K.T.,** 2025. Okul sporlarına katılan ve katılmayan ortaokul öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Çorum, Hitit Üniversitesi,
- Yurtkoru, E. S.,** 2005. *Araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüğü hesapları*. Alfa Aktüel Yayınları.
- Yücekaya, M.A.,** 2020. Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi*, 3(1), 27-37.
- Zatsiorsky, V.M., Kraemer, W.J.,** 2006. *Science and Practice of Strength Training* (2nd ed.). Human Kinetics.

ÖZGEÇMİŞ

EKLER

Ek 1. Veri Toplama Araçları

Fiziksel Ölçüm Formu

[illegible]

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Bu anket, okul sporlarının ortaokul öğrencilerinin fiziksel gelişimlerine etkisini belirlemeye yönelik planlanan araştırmaya veri elde edebilmek amacı ile düzenlenmiştir. Siz öğrencilerin aşağıdaki soru ve ifadelere vereceği cevaplar, çalışmanın başarısı açısından önemlidir. Anket kağıdına isim yazmayınız.

Verdiğiniz cevaplar çalışmanın amacı dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır. İlginize ve katkılarınıza teşekkür ederiz.

Cinsiyetiniz: ☐ Kız ☐ Erkek

Sınıfınız: ☐ 5. Sınıf ☐ 6. Sınıf ☐ 7. Sınıf ☐ 8. Sınıf

Okulunuzda spor salonu var mı? ☐ Spor Salonu Var ☐ Spor Salonu Yok

Babanızın Eğitim Durumu: ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite

Annenizin Eğitim Durumu: ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite

Ailenizin ikamet ettiği yer: ☐ Köy ☐ İlçe ☐ Şehir

Babanızın Mesleği: ☐ İşçi ☐ Memur ☐ Çiftçi ☐ Esnaf ☐ Diğer

Ailenizin Ekonomik Durumu:

☐ 15.000-20.000 TL ☐ 20.001-25.000 TL ☐ 25.001-30.000 TL ☐ 30.001 TL ve üzeri

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu

TOPLANTI SAYISI
2024/4

KARAR SAYISI
03

TOPLANTI TARİHİ
25.04.2024

Kurulumuz 25.04.2024 tarihinde saat 13.00'da Kurul Başkanı Prof. Dr. Fulya BENZER Başkanlığında, aşağıda imzaları bulunan kurul üyelerinin katılımlarıyla toplanarak gündemdeki konuları görüşmüş ve aşağıdaki kararları almıştır.

KARAR NO 2024/04-03 Ömer ÇİFTÇİOĞLU'nun 17/04/2024 tarihli ve 16513 sayılı başvurusuna istinaden;

Sorumlu Araştırmacı: Ömer ÇİFTÇİOĞLU

Diğer Araştırmacılar: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burak DEMİR

"Okul Sporlarının Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Gelişimlerine Etkisi" konulu çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

Kararın gereği için Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı'na sunulmasına karar verilmiştir.

Kurul Başkanı

Prof. Dr. Fulya BENZER

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Görkemli KAZAR

Doç. Dr. Mevlüt ALATAŞ

Doç. Dr. Engin COŞKUN

Doç. Dr. Seda GÜNDÜZALP

Doç. Dr. Oktay KIZAR

Doç. Dr. Melih YÜCESAN

Doç. Dr. Tuncay YILDIRIM

Av. Serkan ERDOĞAN

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-57629907-605-11219811

20.06.2025

Konu : Veri Talebi-Ömer ÇİFTÇİOĞLU

EĞİTİM, ARAŞTIRMA VE KOORDİNASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü (Araştırma ve Politika Geliştirme Daire Başkanlığı)'nın 16.06.2025 tarihli ve E-36592570-605-11188698 sayılı yazısı.

İlgi'de kayıtlı yazıda; "Okul Sporlarının Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Gelişimlerine Etkisi" başlıklı tez çalışması kapsamında kullanılmak üzere; 2023-2024 eğitim ve öğretim yılı okul spor faaliyetleri Elazığ ili Merkez ilçesinde ortaokul kademesinde faaliyetlere katılan okullar ve lisanslı sporcu sayıları Ek'te gönderilmiştir.

Bulgilerini ve gereğini arz ederim.

Hakan BEBEK
Genel Müdür a.
Genel Müdür Yardımcısı V.

Ek: İstatistik Veriler

	A	B	C	D	E
1	2023-2024 SEZONU ELAZIĞ İLİ MERKEZ İLÇE ORTAOKUL BÜNYESİNDEKİ LİSANSLI SPORCU SAYILARI				
2	Sezon	İl Adı	İlçe Adı	Kurum Adı	Lisanslı Sporcu Sayısı
3	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	100. Yıl Çaydaçıra Ortaokulu(A)	8
4	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Akçakiraz Ortaokulu(A)	7
5	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Akçakiraz Yüzbaşı Ortaokulu(A)	29
6	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Ankara Ortaokulu(A)	26
7	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Arif Nihat Asya Ortaokulu(A)	19
8	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Avukat Rasim Küçükkel Ortaokulu(A)	57
9	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Aziz Gül Ortaokulu(A)	64
10	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Barbaros Hayrettin Paşa Ortaokulu(A)	65
11	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Cumhuriyet Ortaokulu(A)	64
12	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Çatalçeşme Borsa İstanbul Ortaokulu(A)	5
13	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Doğukent Ortaokulu(A)	121
14	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Elazığ Hafız İmam Hatip Ortaokulu(A)	1
15	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Esra-Zafer-Eşref Yıldırım Ortaokulu(A)	54
16	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Fatih İmam Hatip Ortaokulu(A)	10
17	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Gazi Kamil Ayhan Ortaokulu(A)	37
18	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Gazi Ortaokulu(A)	64
19	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Halit Hoca İmam Hatip Ortaokulu(A)	12
20	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Hankendi Ortaokulu(A)	36
21	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	İbn-i Sina Ortaokulu(A)	16
22	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	İbrahim Taşel Ortaokulu(A)	62
23	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	İhsan Tangülü Ortaokulu(A)	61
24	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	İstiklal Ortaokulu(A)	29
25	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Kanuni Sultan Süleyman Ortaokulu(A)	54
26	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Karşıyaka Ortaokulu(A)	4
27	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Kaya Karakaya Ortaokulu(A)	22
28	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Koruk Ortaokulu(A)	8
29	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	LİMAK Ortaokulu(A)	37
30	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Mehmet Mihri Akıncı Ortaokulu(A)	58
31	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Mezre Ortaokulu(A)	34
32	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Mustafa Kemal Ortaokulu(A)	97
33	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Nahit Ergene Ortaokulu(A)	79
34	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL BİLGEM ORTAOKULU(A)	32
35	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL ELAZIĞ BAĞÇEŞEHİR ORTAOKULU(A)	35

36	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL ELAZIĞ DOĞA ORTAOKULU(A)	64
37	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL ELAZIĞ FİNAL AKADEMİ ORTAOKULU(A)	76
38	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL ELAZIĞ FİNAL ORTAOKULU(A)	76
39	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL ELAZIĞ SİMYA ORTAOKULU(A)	9
40	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL ELAZIĞ YÖNTEMİM ORTAOKULU(A)	69
41	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL UYGAR ORTAOKULU(A)	56
42	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	ÖZEL YEDİ ÇINAR ORTAOKULU(A)	40
43	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Seyda Molla Bahri İmam Hatip Ortaokulu(A)	52
44	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şahinkaya Ortaokulu(A)	12
45	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Aytaç Kaya Ortaokulu(A)	46
46	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Burhan Gatfar Ortaokulu(A)	24
47	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Cihat Şahin Ortaokulu(A)	102
48	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Coşkun Özcan Ortaokulu(A)	57
49	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Cuma Dağ Ortaokulu(A)	95
50	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Fatih Ercan İmam Hatip Ortaokulu(A)	14
51	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Fevzi Gürsu Ortaokulu(A)	15
52	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Fevzi Katar İmam Hatip Ortaokulu(A)	1
53	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Hasan Halit Küçük Ortaokulu(A)	117
54	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Hüseyin Göral İmam Hatip Ortaokulu(A)	15
55	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Mustafa Yıldırım Ortaokulu(A)	18
56	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Nadir İpek Ortaokulu(A)	19
57	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Öğretmen Rüstem Şen Ortaokulu(A)	2
58	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Önder Pınar Ortaokulu(A)	36
59	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Ragıp Soylu Coşkun Ortaokulu(A)	41
60	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Sezer Aydemir İmam Hatip Ortaokulu(A)	6
61	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Süleyman Budak Ortaokulu(A)	50
62	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	TED ELAZIĞ ÖZEL ORTAOKULU(A)	54
63	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	TOKİ Fırat Ortaokulu(A)	33
64	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Vali Tevfik Gür Ortaokulu(A)	36
65	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Ziver İmam Hatip Ortaokulu(A)	2
66	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Ziya Gökalp Ortaokulu(A)	41
67	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Elazığ Anadolu İmam Hatip Lisesi(A) (ORTAOKUL KADEMESİ)	1
68	2023-2024	ELAZIĞ	Elazığ Merkez	Şehit Eyyüp Oğuz Anadolu İmam Hatip Lisesi(A) (ORTAOKUL KADEMESİ)	65